

Jubilæumsskrift

1930-2005

Aarhus Studenter-Sangere 1930-2005

”Syng dig sammen, Sangerskare,
i et enigt Tonevæld!
Inden spredt I atter fare,
vil vi smelte Sjæl i Sjæl.
Derfor til vor Tonefest,
Sangerflok, vel mødt som Bedst!”

Sigvald Skavlan

Forord

Det er ikke hvert år, at et kor fylder 75 år, og det vil Aarhus Studenter-Sangere selvfølgelig gerne markere. Dette finder sted i jubilæumsåret 2005 med en stor jubilæumskoncert, med en koncertrejse til Wien, og forhåbentlig også med udgivelse af en ny CD.

Alle disse ting, måske med undtagelse af CD'en, vil imidlertid blive glemt på et tidspunkt, og derfor vil Aarhus Studenter-Sangere også gerne forsøge at fastholde såvel fortiden som korets øjeblikkelige status; dette sker med udgivelsen af det jubilæumsskrift, som vi har fornøjelsen af at kunne præsentere her.

Sidste gang, der blev udgivet et jubilæumsskrift, var ved vort 50-årsjubilæum i 1980. Dette skrift indeholder en udførlig og ganske morsom og læseværdig gennemgang af korets virke i de første 50 år, samt dele af korets forhistorie helt tilbage i 1920-erne. Dette skal derfor ikke gentages her, og i stedet vil den historiske gennemgang udelukkende omfatte perioden fra 1980 til og med udgangen af 2004.

Som noget nyt har vi endvidere bedt nogle af korets medlemmer og dirigenten om at skrive nogle bidrag på essay-form. Dette skulle forhåbentlig give en idé om spændvidden i koret og være med til at bryde den stramme historiske fremstilling.

Det er vort håb, at både sangerbrødrene, alment musikinteresserede og fagfolk vil kunne høste udbytte af det foreliggende skrift – og at vore læsere vil slå en kluklatter op under læsningen af de mange festlige oplevelser, som er blevet studenterangerne til del.

Til sidst skal jeg rette en stor tak til alle de sangerbrødre, der har forsynet os med værdifuldt materiale, til bidragsskriverne, og ikke mindst til Lars Mikkil Brix Gregersen, der har arbejdet hårdt med at redigere det omfattende billedmateriale.

Århus, maj 2005.

Claus Moltke-Leth

Indholdsfortegnelse

Formandstanker ved en rund dag	7
Studentersanger – med liv og sjæl	8
Aarhus Studenter-Sangere 1980-2005	11
1980-1987: Per Worsøe Laursen.....	12
50-årsjubilæet.....	12
"Vandmøllen i Apenninerne"	13
"Syvsoverne"	14
Udlandsrejser	14
1986-1992: Uffe Most.....	20
"Fynsk Forår"	20
"Ulrik – Prinds af Danmark"	20
"Bellmaniana"	21
Universitetets 60-årsfest.....	21
Koncert med Etta Cameron.....	22
60-årsjubilæum	22
Udlandsrejser	23
Andre aktiviteter	27
1992-2000: Michael Deltchev.....	30
Ebeltoft Festival	31
"Hyldest til hexen"	31
Korfestival i Lukaskirken.....	31
Ebeltoft 700 år.....	32
Udlandsrejser	32
Andre aktiviteter	36
2000-2005: Dorthe Gårdbo	37
"Messe til det nye årtusinde"	37
Verdensrekord.....	38
"Ship Ahoy"	39
Universitetets 75-årsfest.....	40
"Kulturnat"	40
Hyldest til kronprinsparret	41
Udlandsrejser	43
Andre aktiviteter	48
At være dirigent for Aarhus Studenter-Sangere i det 21. århundrede.....	49
Hvorfor studentersanger?	53
Om en optagelse i Aarhus Studenter-Sangere anno 1978.....	54
Hvorfor er jeg studentersanger?	55
Consumatum est.....	57

Formandstanker ved en rund dag

Af Michael Fuglholt, formand for Aarhus Studenter-Sangere

Den, der måtte åbne dette jubilæumsskrift af lyst, er jo sikkert både glad for musik og måske lidt historisk interesseret. Et af de spørgsmål, som man kunne søge besvaret, kunne jo være, hvorfor det er værd at fejre Aarhus Studenter-Sangeres 75-årsjubilæum.

En grund kunne være, at man ikke skal lade en lejlighed til at feste passere og det vil en rigtig studentsanger heller aldrig gøre.

En anden grund kunne være at takke jubilaren for alt det, der var og det er der også grund til.

En tredje og for mig måske vigtigste grund er at fejre, hvor godt det går for koret og alt hvad det står for.

Hvis man kan lide at synge, kan man vælge mange karrierer. Man kan gøre det til sit levebrød eller man kan isolere det i sin bruser. Man kan også vælge en mellemvej og synge som amatør og så er der igen en stribe valg at gøre. Skal man synge solo eller i ensemble og skal det være i et band eller et kor og hvilken genre har man lyst til at kaste sig over?

Når man vælger at synge i Aarhus Studenter-Sangere, har man både valgt at synge i mandskor og i en vis udstrækning at bevare den tradition for mandskorssang, der har trivedes ved i hvert tilfælde de nordiske universiteter. Det betyder ikke, at vi ikke efter bedste evne kaster os over snart sagt enhver genre for ind imellem at opdage, at lige netop dette materiale måske ikke egner sig så godt til en gruppe som os. Andre gange – på en god dag – lykkes det, så den tætte, egale klang, der kan kendetegne mandskorssangen, får os til næsten at være ligeglade med, om der er et publikum, for lykkefølelsen breder sig i en uanset.

Jeg føler det helt klart som en gave at få lov til at være formand for koret i denne tid. Da jeg overtog hvervet, var det ligesom at få en kappe på mine skuldre, hvor forpligtelsen overfor historien og alt det særlige, der kendetegner studentsangerne med traditioner, kammeratskabet og musikken, stod klart. Det er nu ikke svært at finde motivationen til den opgave, for her er samlet en gudsvelsignelse af viden om de mest snurrige ting og en kærlighed til sproget og den hurtige replik, som nogen gange truer med at overdøve kærligheden til musikken.

Den nuværende bestyrelse arbejder efter en handleplan, hvor vi skal arbejde på, at koret bliver et af de 5 bedste kor i Århus. Derfor måtte vi – ligesom alle vore forgængere – kæmpe med at rekruttere nye sangere og de unge har meget at vælge imellem. Vi prøver at løse opgaven ved at gøre os så synlige som muligt med ambitiøse og underholdende koncerter. Det næste er så at fastholde sangerne og her spiller kammeratskabet og tonen sangerne imellem ind, men sandelig også netop ambitionsniveauet. Jeg mener, at vi er rigtig godt på vej ved at fastholde linien med at have en meget dygtig dirigent – Dorthe Gårdbo, som har fået koret til at synge flere rytmiske sange og hun kan få os til at synge pianissimo og det er svært – især for mandskor.

Nu er vi nået til jubilæumsåret med et rimeligt stort kor, der med en kæmpe arbejdsindsats er ved at slide sig frem til et brag af en jubilæumskoncert, der rummer både gammelt og nyt.

Når jeg skal nævne højdepunkter for mine egne oplevelser med koret, tænker jeg på lyden af Rimskij-Korsakovs ”Pater noster” i krypten under den russiske mindekirke ved Shipkapasset i Bulgarien og en kirkekoncert i Berlin, hvor vi præsterede pianissimo, så englene græd, men også situationen nu, hvor koret slider med en af de største opgaver i de sidste 25 år.

Til lykke med os!

Studentsanger – med liv og sjæl

Af Helge Knub, æresmedlem af Aarhus Studenter-Sangere

Den 20. februar 2005 kan Aarhus Studenter-Sangere (AS-S) fejre sin 75 års fødselsdag og med glæde se tilbage på en række gode år med musikalske og interne oplevelser. Traditionelt vil man ved en rund fødselsdag som denne give et historisk tilbageblik, men da de første 50 år er udførligt beskrevet i korets festskrift ved 50 års dagen, skal de ikke gentages her.

Ifølge AS-S' love er formålet fortrinsvis at dyrke flerstemmig mandskorsang og at fremme kendskabet til dansk sang og musik ved optræden i og udenfor Danmark.

Mange kor er indstillet på fortrinsvis at dyrke bestemte musikalske genrer, men AS-S har valgt et bredt repertoire lige fra folkeviser, fædrelandssange, barbershop til moderne korarbejder med talekor og rytmisk musik.

Studentsangerne i de nordiske lande har gennem årene kunnet glæde sig over, at komponister og digtere på eget initiativ eller på opfordring har bidraget med nye værker både med og uden instrumental ledsagelse, og her kan AS-S med glæde og taknemlighed takke for flere store værker lavet til specielle arrangementer, såsom nordiske studenter-sangerstævner, koncertrejser og korets rusgilder.

For at leve op til sine ”lovbefalede” formål har AS-S foretaget mange koncertrejser til udlandet, og det er foreløbig blevet til Bulgarien, England, Estland, Finland, Færøerne, Holland, Italien, Island, Norge, Rusland, Slovakiet, Sverige, Tjekkiet, Tyskland, USA og Østrig; det har helt naturligt medført, at udenlandske sange og korværker er indgået i repertoiret, og her har medlemmernes sprogkunnen været af stor værdi.

AS-S' interne liv består mest af talrige prøver på repertoiret, men blandet med kammeratligt samvær; resultaterne skulle jo gerne komme andre til gode, og i kraft af det brede repertoire har man som regel til enhver tid kunnet finde netop det, der passede bedst til den aktuelle lejlighed.

Og her har en historisk udvikling måske også spillet ind.

Korets enkelt-medlemmer oplever ofte, at de præsenteres som *studentsanger*, hvilket tilsyneladende giver dem (og os) en særlig formodning om, at man venter noget specielt fra deres (vores) side. Andre kors medlemmer har vistnok ikke en sådan særbetegnelse.

Denne forhånds-goodwill mærkes ved AS-S' koncerter. Forklaringen har som antydning måske en historisk baggrund, der også har vakt videnskabelig interesse.

I 1985 satte ”Det Nordiske Samarbejdsnævn for Humanistisk Forskning” projektet *Studentsangen i Norden* i gang for hvert af de nordiske lande, og cand. mag. Anne Ørbæk Jensen fik overdraget opgaven for Danmark. I 1996 resulterede det i en 408 sider stor afhandling, *Hellige Flamme. Studentsang i Danmark i 1800-tallet*.

Jeg er nok arveligt belastet som studentsanger. Min far var en af medstifterne af AS-S, og herved fik jeg lejlighed til at kende de andre stiftere allerede inden jeg selv blev medlem i 1936. Jeg lyttede med store øren, når bestyrelsen holdt møde hjemme, og noterede mig en række uformelle synspunkter og tanker, som de gjorde sig om AS-S' virke. En del af disse erindringer har jeg nedfældet i maj 1995 i et notat på 12 sider til den daværende bestyrelse.

Da jeg blev student i 1936 var min far formand for AS-S, som i foråret havde været på en vellykket koncertrejse til Göteborg. Som formand var han fint indlogeret hos en direktør, som han ikke så, men som havde stillet bil med chauffør til hans rådighed. I sommeren var han og jeg på ferie i Göteborg, og jeg var forundret over, at min far var meget interesseret i at finde ud af, hvor han havde boet!

Sang har altid været en del af gode fester; vi ved f.eks., at rektor ved den Lærde Skole, nu Aarhus Katedralskole, Martin Børup (ca. 1446-1526), skrev Carmen Vernale til en forårsfest for kommende studenter. Denne sang er fortsat på AS-S' repertoire, og melodien kender mange fra rådhusets klokkespil.

Og sang er stadig en væsentlig del ved AS-S' fester, ikke mindst de mange drikkeviser. Men de særlige ruskantater er strøget. Årsagen er formentlig, at de kræver nogen tid at få indstuderet, og at dirigenterne ikke har villet spille tid på det, når andre opgaver pressede sig på, hvilket synspunkt mange sangere delte. Koret har 2 specielt komponerede kantater; i 1940 Jørgen Jersilds med tekst af Morten Børup, selv gammel elev fra Aarhus Katedralskole, og Poul Schierbecks med tekst af Alex Garff fra 1945; hver på sin måde fremragende værker. Man kunne ønske sig, at de på ny kom til ære og værdighed og gjorde rusgildet endnu mere festligt. Når stamkoret først en gang har fået lært dem, er indstuderingen ikke særlig tidskrævende. Måtte denne animositet forsvinde, ikke mindst hos dem, der ikke kender værket til bunds! I Jersilds kantate indgår Carmen Vernale, som ved første opførelse gav problemer, da dirigenten havde ændret korudsættelsen, hvad komponisten absolut ikke syntes om; men det skulle i dag forhåbentlig være en saga blot.

I de nordiske universitetsbyer var der i 1800-tallet opstået et ønske om, at man ved festlige lejligheder havde sanglig (kor)underholdning, og da der ikke var kvindelige studenter, blev det altså mandskor, der fik opgaven. Disse ofte til lejligheden sammensatte kor fik efterhånden også opgaver uden for universiteterne, når særlige musikalske og sanglige opgaver skulle løses. Det hørte til dagens orden, at komponister og digtere skabte større eller mindre kantater til offentlige begivenheder, hvad enten det nu var jubilæum, bryllup, fødselsdage eller begravelser, og ved sådanne lejligheder trak man så på de musikalske studenter kunnen; alt dette var med til at give studenterne en særlig nimbus.

"Göteborg"-koret inden rejsen til Göteborg i maj 1936. Nr. 4 fra venstre blandt de stående i første række er dirigenten Birger Gade ved siden af G. V. Knub. Bl. andre ses Laurids Blom, K. Schmidt-Phiseldeck, Frede Storm Hansen, længst bag Paul Knudsen, Laurentius Holm, Gerdes, Kai Otto og H. Bünemann.

Datidens studenter var også ivrige deltagere i samfundsdebatten, og særlig *skandinavismen* gav anledning til, at nordiske studenter holdt møder i de nordiske lande (ikke altid særlig velset af de respektive regeringer). Og her skulle der også synges, og det gav bl.a. anledning til, at man dannede faste mandskor – og de, der ikke havde et sådant i starten, fik blod på tanden og stiftede nye. Blandt dem var bl.a. *Studenter-Sangforeningen* (S-S) i København (1839). Koret fik hurtigt særlige opgaver ved Københavns Universitet, og påtog sig også opgaver i det københavnske musikliv.

Nu er studenter jo ret mobile og ofte med rødder uden for hovedstaden; og efter endt studium er mange havnet rundt om i landet. I årenes løb hjemsøgte S-S store dele af provinsen, og skabte med deres sang og muntre akademiske optræden en stor glæde hos tilhørerne, der hermed blev præsenteret for nye sider af dansk kultur, og opdagede, at studenter også var almindelige mennesker. Og så hjalp det ofte, at det var gamle sangere, der var værter for koret under besøget og kunne formidle kontakten til de lokale beboere. Det er nok her man skal finde årsagen til, at ”kælenavnet” *studentersanger* har fået en speciel betydning i vide kredse.

I årenes løb var en del gamle sangere havnet i Århus, men havde ikke glemt de glade sangerdage. Det var derfor helt naturligt, at disse gamle troubadourer øjnede en chance for, at der ved det nye Aarhus Universitet kunne skabes et lignende sangermiljø, som man kendte i de øvrige nordiske universitetsbyer. AS-S blev født. I dag lever ingen af de gamle stiftere, men for os, som har kendt dem, forstod vi, at det ikke alene var et spørgsmål om at få stiftet et kor, men at dette også skulle have den særlige nimbus iblandet den glæde, de havde fået som sangere og bevaret gennem livet.

Deres motto var og er stadig for os sangere:

En gang studentersanger – altid studentersanger!

Aarhus Studenter-Sangere 1980-2005

Af Claus Moltke-Leth, kasserer for Aarhus Studenter-Sangere

Aarhus Studenter-Sangere har i de forløbne 25 år undergået store forandringer. Først og fremmest har man skullet omstille sig fra en forholdsvis privilegeret stilling som Aarhus Universitets kor, til at være ét blandt mange kor. Selv om der vel stadig står respekt om det at være studenteranger, er der i dag mange, der ganske enkelt ikke kender denne tradition, selv blandt folk, der færdes på universitetet eller i andre uddannelsesmiljøer til daglig. I denne situation er respekt ikke længere noget, man bare kan tage for givet som studenteranger, men noget, som man skal gøre sig fortjent til, og det har ikke altid været nogen nem sag at skulle lære!

Men i dag er vi godt på vej, synes jeg godt man kan være bekendt at sige. Vi kan glæde os over, at der støt og roligt er fremgang både i medlemstal og målt på antallet og kvaliteten af arrangementerne, og at studenterangernes særlige sjæl trods mange omvæltninger stadig består. Og selv om perioden til tider har budt på hårdt arbejde, må man jo ikke glemme de mange fornøjelige stunder, som der heldigvis har været flest af. En god del af sangerne har faktisk været med i hele perioden, og det må jo siges at tale for sig selv.

Skal man lave en lidt nøjere analyse af hvilke faktorer, som især har spillet en rolle i studenter-sangernes nyere historie, må man ud over de samfundsmæssige og kulturelle forskydninger selvfølgelig også medtage de påvirkninger, som enkeltpersoner i og omkring koret har givet. Det drejer sig selvfølgelig især om korets bestyrelser og dirigenter. Især sidstnævnte – om end kun ansat af koret – har haft umådelig stor betydning både musikalsk og på andre områder, så det vil derfor være naturligt at lade dirigenterne være ledetråden i den beretning, som nu følger.

1980-1987: Per Worsøe Laursen

Per Worsøe Laursen (1936-1995) var blevet dirigent nogle få år tidligere, nærmere bestemt i 1978. Han var især inspireret af nyere dansk musik og den amerikanske tradition for spirituals og barbershop-sang, hvilket naturligt nok smittede af på korets repertoire. En anden spændende nyskabelse for studenterangerne var indførelsen af et kirkemusik-repertoire, dels af middelalderkomponister som nederlænderen Ockeghem¹, dels nyere fransk af f.eks. Poulenc². Han var i øvrigt myreflittig til at berige koret med nye udsættelser af sange og egne kompositioner, og han har efterladt sig to sangbøger med egne udsættelser, der stadig er helt uundværlige for koret.

Samtidig var han en festlig person, der elskede et langt *nachspiel*³, og i det hele taget forstod at sætte pris på kombinationen af sang og bægerklang. Per var en ægte kunstnertype, i sjælden grad beåndet og inspirerende på podiet, og morsom, fandenivoldsk, og sommetider sin egen værste fjende. Historierne om ham er mange, og ikke alle hans meritter er egnede til trykning i et festskrift!

50-årsjubilæet

Den første større begivenhed i perioden var naturligvis 50-årsjubilæet, der selvfølgelig skulle markeres behørigt. Forberedelserne hertil havde været mange, bl.a. var der allerede i 1978 oprettet et særligt jubilæumsfond til at finansiere jubilæumsaktiviteterne. Dette var stærkt nødvendigt, idet økonomien havde det aldeles skidt efter den store Amerika-turné i 1976. Heldigvis var der dengang som nu sponsorer parat til at give finansiell støtte til at realisere arrangementerne. En del af finansieringen blev endvidere bragt til veje ved at et par af medlemmerne gav nogle større engangsbeløb mod at være kontingentfri resten af livet.

Selve arrangementet kom til at strække over to dage, nemlig den 16. og 17. maj 1980. Den 16. afholdtes reception om eftermiddagen i Vandrehallen på Universitetet med efterfølgende *tvangfri*⁴ på Musikinstituttet. Den 17. var der først frokost i Århus Kongreshus for korets gæster (i alt 62), bestyrelse og jubilæumsudvalget, betalt af Århus' bystyre (ja, det var tider dengang).

Lige som ved vort nuværende jubilæum var der om aftenen koncert, der blev afholdt i Universitetets aula. På programmet var et bredt udsnit af korets daværende repertoire, herunder også kirkemusik, spirituals, barbershop og Britten's⁵ "Little Musgrave"⁶. En af afdelingerne blev udført af vort svenske besøgende venskabskor, Akademiska Kören Göteborg; her fik man bl.a. operaparodien

¹ Johannes Ockeghem (ca. 1410-1497). Flamsk komponist, en af tidens største mestre i polyfoniske korværker. Af hans produktion er der bevaret motetter, messer samt nogle sekulære sange.

² Francis Poulenc (1899-1963). Fransk komponist, tilhørte kredsen af komponister som Cocteau og Honegger. Gav væsentlige bidrag til nyere fransk vokalmusik, bl.a. religiøse korværker og solosange og et melodrama efter Jean de Brunhoffs børnebog "Babar". Komponerede herudover operaer og diverse kammer- og orkestermusik.

³ 'Nachspiel' er en uhøjtidelig sammenkomst med fri (dog som regel organiseret) afsyngning af sange, f.eks. efter en koncert. Her kan man synge frit uden at skulle stå til regnskab bagefter! Det er dog sket, at koret er blevet enig om ikke at synge mere dén aften, for det ville man trods alt ikke være bekendt...

⁴ En anden fornøjelig AS-S-tradition, omtrent det samme som nachspiel, bortset fra at der ikke behøver at have været noget forudgående seriøst arrangement, som kan berettiggeløssluppenheden.

⁵ Benjamin Britten (1913-76), engelsk komponist, kendt for bl.a. det storladne værk "War Requiem" (1962).

⁶ Den fulde titel er "The Ballad of Little Musgrave and Lady Barnard". Værket er skrevet i 1943 over en tekst fra "The Oxford Book of Ballads", og besætningen består af tenor, baryton og bas med klaverakkompagnement.

”Italiensk Salat”⁷ at høre, med Lennart Limberg som solist. Bagefter var der fest i Matematisk Kantine med underholdning ved ”Århussynkopaterne” (en blanding af Århus Byorkester og Østjydsk Musikforsyning) – og ikke mindst selvfølgelig sangerne selv.

”Vandmøllen i Apenninerne”

Det næste store projekt, som studenterangerne gav sig i kast med, var syngespillet ”Vandmøllen i Apenninerne”⁸ – en fornøjelig vaudeville i en akt fra 1874, skrevet af Carl Møller og Villiam Faber⁹ med musik af Chr. Hansen. Førsteopførelsen fandt sted i maj 1981 i Helsingør Theater i Den Gamle By, med gentagelse i juni året efter.

Handlingen er en parodi på en særlig variant af den klassiske folkekomedie, nemlig den såkaldte tyroleroperette, selvfølgelig med en god portion jodlen og studentikost sludder. I hovedrollen som den underskønne og ombejlede vandmølleforpagterske Chabli sås Bendt Toft Olsen, og de tre andre roller som henholdsvis Oberst St. Emilion, Lorentz Jägermeister og Brioche blev udfyldt af Erik Honoré, Poul Esberg og Jens Bøje, der samtidig instruerede. Resten af koret fik statistroller som jodlende grovbønder iført lederhosen eller soldater fra det 37’te Soave-regiment!

Erik Honoré, Poul Esberg, Jens Bøje og Bendt Toft Olsen

Dirigent Per Worsøe havde skrevet en helt ny ouverture til stykket med kraftige lån fra Wagner, ”Ach, du lieber Augustin” og salmen ”Klokken slår, tiden går”, og så havde sangerne masser af ledsagende messingsuppe ved harmoniorkestret Tonica – en anden skattet institution i det århusianske musikliv. Ud over selve stykket, der jo kun er i én akt, blev der i øvrigt også opført ”Italiensk Salat” med Ole Hedegaard som tenorsolist samt et musikalsk stemningsbillede ved det til lejligheden dannede ”Midtjysk Alpe-Ensemble”.

Forberedelserne kostede store anstrengelser, og det ikke kun for dem, der skulle stå på scenen. For at illustrere dette vil jeg for en stund afbryde min beretning og overgive ordet til en af vores mest trofaste støtter, nemlig Christian Rods kone, Anna:

⁷ Komponeret af Richard Geneé (1823-1895). Besætningen er selvglad tenorflødebolle og modvilligt akkompagnement, og teksten består udelukkende af italienske musikudtryk.

⁸ Også kendt under titlen ”En Søndag paa Alperne”.

⁹ En søn af Peter Faber (1810-77), der bl.a. skrev den udødelige julesang ”Højt fra træets grønne top”.

»En af de mere særprægede opgaver jeg har haft som ”sangerkone”, var at sy en ”Gretchendragt” til en velvoksen studentsanger.

Opgaven var sjov, for hvor skaffer man damesko og strømpebukser i str. 46 (skostørrelse vel at mærke)? Det lykkedes, og jeg fik også syet kjolen, en fin barm blev lavet af skumvaskeklude, en gul paryk, overskægget blev farvet mørkere – og så var Bendt Toft Olsen klar til at gå på scenen som den smukke vandmølleforpagterske Chabli i syngespillet ”Vandmøllen i Apeninerne”. Ud over den smukke Chabli, var stykket udstyret med blandt andet jodlende grovbønder iført lederhosen, oh – hvilket syn!

Det var en oplevelse der, i en periode, fyldte meget i vores liv – vores to piger kunne på det tidspunkt alle replikker udenad – og jeg tror såmænd de kan mange af dem endnu.«

De mange anstrengelser bar heldigvis frugt, både i form af uforglemmelige oplevelser for de medvirkende og gode anmeldelser i pressen. F.eks. skrev Aarhus Stiftstidende i en anmeldelse den 23/5 1981:

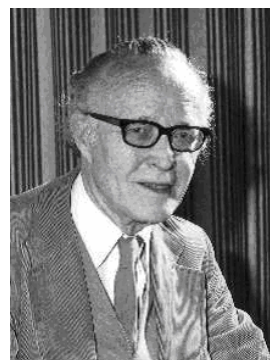
»[...] i det hele taget har opførelsen bestemt høj kvalitet, og det skal den slags jo have for ikke at virke lavkomisk.«

Der var også rosende ord til Jens Bøje, der blev rost for både sin instruktion og sit komiske naturtalent. Sammenfattende kan man sige, at stykket betegner et højdepunkt i perioden, og det sker stadig jævnlige, at talen falder på de gode gamle dage med ”Vandmøllen” blandt de tilbageværende medvirkende, som stadig er tilbage i koret.

”Syvsoverne”

Et andet værk, som studentsangerne opførte i denne periode, var ”Syvsoverne” efter Johs. V. Jensens novelle, bearbejdet af Mogens Balslev og sat i musik af komponisten Svend S. Schultz¹⁰. Stykket kan nærmest betegnes som en ”musikalsk satyrbagatel”, idet det handler om drilleri og druk og enfoldighed kontra snuhed. Det er absolut humoristisk, og har bl.a. indlagt en travesti over salmen ”Velkommen igen, Guds engle små”.

Opførelsen fandt sted i aulaen på Aarhus Universitet ved årsfesten den 3. september 1982, og blandt tilhørerne var Prins Henrik (alene, da Dronning Margrethe var blevet hentet tilbage til København for at hjælpe Poul Schlüter med at danne sin første regering) og – ikke mindre vigtigt – både komponist og librettist. Heldigvis for studentsangerne blev stykket opført til fuld tilfredshed for både publikum og værkets skabere, og Sv. S. Schultz takkede efterfølgende studentsangerne på det hjerteligste.

Udlandsrejser

Studentsangerne foretog adskillige udlandsrejser i perioden, næsten én om året i gennemsnit. Den første tur gik til Hamborg i april 1981. Koret var inviteret af Det Danske Selskab i Hamborg gennem generalkonsul H. A. Djurhuus. Netop Djurhuus var en god og meget nyttig ven af koret, idet han som diplomat kunne åbne døre for koret på en række turneer i udlandet. Vi mødte ham første gang i Los Angeles på USA-turen i 1976, og nød godt af venskabet både i Hamborg og senere, da koret i 1986 var på Island.

¹⁰ Svend S. Schultz (1913-98), dansk komponist, der blandt meget andet komponerede yndet kormusik som f.eks. satserne ”Yndigt dufter Danmark” og ”Midsommersangen”.

Hovedbegivenheden var en koncert, som fandt sted i Den Danske Sømandskirke. På programmet var et bredt udsnit af korets repertoire, spændende fra danske romancer og årstidssange over fransk kirkemusik og spirituals til barbershop. "Little Musgrave" blev også opført ved den lejlighed.

Imidlertid havde koncerten nær lidt en krank skæbne, og det er sikkert det, som den bedst huskes for i dag, i alt fald af sangerne. Forklaringen får læseren her af Palle Lykke Nielsen, dengang næsten nystartet studentsanger:

»Turen startede i god orden fra Musikinstituttet i Århus, med et lille mellemstop i Bramdrupdam, hvor vi skulle samle vores dirigent Per Worsøe Laursen op. Stemningen var i top, og den blev bedre og bedre, jo nærmere vi kom grænsen og billige øl. Da vi triller ned ad bakken i Kruså siger et af korets medlemmer – vist nok formanden Kurt Kjær: "Nu har alle vel husket pas!" Underforstået: vi er en samling fornuftige, intelligente mænd, og det havde vi så naturligvis.

En stemme lyder fra sædet bag ved mig: 'For satan, det har jeg glemt'. Det kunne man i nogle situationer tage lidt let måske. Problemet var bare, at stemmen kom fra vores dirigent og det lød absolut som noget han mente meget alvorligt. Dirigentens pas lå i Odense. Og vi havde ingen tid til overs, for vi skulle direkte til Hamborg, skifte tøj og synge koncert!

Udsigten til en kortur uden dirigent var ikke opløftende, og jeg lod mig overtale til at starte min kriminelle løbebane. Ung og naiv var jeg et let bytte for vores rutinerede dirigent (dette lyder absolut meget værre end det er, men det gør historien mere spændende). Af udseende mere forskellige personer end Per og jeg skal man lede længe efter, men Pers håb var, at vi slet ikke skulle vise pas og hvis vi skulle, så skulle vi bare vinke med dem eller vise at vi havde et.

Per Worsøe Laursen

Kunne jeg ikke 'tabe' mit om til ham når paskontrollen kom igennem bussen? Klart – hvad gør man ikke for at få dirigenten med på **hele** turen. Den danske paskontrol var fuldstændig ligeglad, men den tyske levede op til sit rygte for omhyggelig og grundig udførelse af sit arbejde.

Igennem 2/3 af bussen blev det min tur. Mit pas blev kontrolleret og fundet i orden. 'Pasmanden' vendte sig om for at kontrollere de der sad på den anden side af gangen. Jeg 'tabte' skønsomt mit pas, Per samlede det op, og jeg fik pludselig en voldsom interesse for at kigge ud af vinduet – pludselig var udsigten fantastisk spændende samtidig med at mit perifere syn næsten blev på 360°.

Mit pas blev udleveret anden gang. Studeret let – men så studeret aldeles grundigt. Der blev set på pas, på Per, om på mig – som ikke anede noget om hvad der foregik, idet jeg kiggede ud af vinduet.

Da 'pasmanden' havde besluttet sig for at jeg lignede ham i passet mere end Per gjorde, blev jeg bedt om at vise mit pas. Febrilsk ledte jeg efter det og blev så spurgt om det var dette, som han havde i hånden. 'Tak skal De have', var min kommentar og ville tage det. Den købte han ikke. Per blev bedt om at gå med og det samme blev jeg. Mit tyske er og var meget dårligt, men da det i en høj kommandotone blev sagt "Kommen Sie auch mit Herr Nielsen", forstod selv jeg alvoren og vandrede med.

Forhør, rapportskrivning mm. på paskontoret husker jeg ikke meget af, men: Hele miseren kostede koret 400 DM og ca. 2 timers forsinkelse. Mest åndssvagt?? Vi fik at vide at Per kunne gå tilbage til den danske paskontrol og få et 'nødpas' for vist nok 10 DM.

En oplevelse rigere, 400 DM fattigere, 2 timer forsinket og noget klogere kunne Aarhus Studenter-Sangere fortsætte rejsen.«

Næste tur var i oktober 1982, og her gik rejsen til Normandiet, med en enkelt afstikker til Paris. Med på turen var bl.a. historikeren Hans Bjørn, og deltagerne kunne dermed glæde sig over en meget kompetent føring til de mange historiske steder, som f.eks. Caen med Vilhelm Erobrerens grav, D-dagskysten, Bayeux-tapetet, Mont St. Michel og Rouen.

Den Danske Kirke Paris 20. oktober 1982.
Bemærk de nye kortrøjer!

Musikalsk blev turen også en succes, endda med Poulenc på programmet i dennes fædreland. I en lokal avis fik koncerten i St. Eloi-kirken i Rouen således følgende venlige anmeldelse:

»Les voix sonnent juste, fondues avec plénitude et raffinement. Les finales, en particulier, sont des chefs-d'oeuvres, tant elles vibrent longtemps et s'accordent avec l'acoustique du lieu. Le son deviant translucide.¹¹«

Det er ikke hver dag, studenterangerne har fået en sådan ros, og så endda på fransk!

I oktober 1983 besøgte sangerne atter Hamborg, igen inviteret af Det Danske Selskab. Programmet var nogenlunde det samme som sidst, dog denne gang uden Poulenc og Britten.

Den sidste store tur i perioden gik til Island i juli 1986. Turen til Island var Per Worsøes sidste opgave som førstedirigent for studenterangerne, men han bistod dog koret lejlighedsvis senere.

Turen, der var en ret stor satsning, var kommet i stand med hjælp fra ambassadør Djurhuus. Der var masser af sightseeing og koncerter i Reykjavik og Hafnarfjörður.

Fra to af deltagerne, Morten Daus-Petersen og Mads Gregersen, har jeg fået følgende beretning:

»Vi var knap nok blevet tørre bag ørene som nye og unge sangere, da vi i 1986 fik lov til at deltage i vores første sangerfærd. Det bør her bemærkes at vi, trods de år der er gået siden, stadig tilhører korets gruppe af unge sangere.

¹¹ Oversat ca.: "Stemmerne klinger rent, smeltet sammen med fylde og forfinelse. Specielt afslutningerne er mesterlige, sådan som de længe bliver stående og forener sig med rummets akustik. Lyden bliver gennemsigtig."

Nå, men turen skulle føre os til en stort anlagt koncertturné i sagaernes land. Vi havde hjemmefra hørt, at solen aldrig går ned i Island – og det gjorde den så sandelig heller ikke for os, da vi var der. De lyse nætter giver mulighed for at udnytte alle døgnets 24 timer til aktiviteter i vågen tilstand.

Hvad gør man som ny sanger, når man får sæde i flyet ved siden af vores erfarne solist Ole Hedegaard? Ydmyg som man er, så siger man da ja til at dele hans flaske cognac med ham!!! Så bunden blev lagt allerede i flyet. Mads holdt sig dog så sober, at han var i stand til at støtte (bære) 'Bette-Knud' ud af flyet.

Island. Prestur.

Fordeling af sovepladserne er jo altid en udfordring når man skal bo privat. Der var højlydte protester fra vores pianist Lone da det forlød at hun skulle dele seng med vores dirigent Per. Men heldigvis træder en rigtig gentleman til og redder Lone på strengen.

Men det var jo for at synge vi var kommet, så vi startede lørdag aften med en fest hos vores værter med alle deres venner, da der nu var ankommet danske gæster medbringende rigeligt med drikkevarer. Som stolte danske medbragte vi den danske kulturarv i flydende form (Gammel Dansk) – Gammel Dansk fremkalder desværre en indre irritationsallergi på yngre islandske kvinder (værtinden gik pludselig for sig selv).

Dagen efter havde vi koncert i Langholtskirka i Reykjavik – detaljerne husker vi kun svagt dog mimerede Morten 2/3 af programmet efter aftale med dirigenten. Koncerten mundedes ud i en fest på rådhuset, hvor borgmesteren og byrådet i Hafnarfjörður.

Derudover havde vi andre koncerter som altid mundedes ud i en fest – specielt festen 1. juli er noget tåget i vores bevidsthed – vi ved ikke om vi havde fest (det havde vi jo nok), hvor den blev afholdt og hvem der deltog (vi var helt sikkert selv med!).

Men festen på Ambassaden den husker vi tydeligt. Salig ambassadør Djurhuus, som gennem årene var en stor fan af studentsangerne og som har lagt hus til adskillige studentsangerefter, havde arrangeret en flot reception i ambassaden. Denne gang behøvede han ikke at rense sit kjolesæt efter vores besøg – og der var heldigvis ingen svømmepøl, hvor studentsangere kunne praktisere "tuxedo diving".¹²

Vi så alt det som er værd at se i Island: geysere, bad i den Blå lagune, Thingvalla, Gulfoss, Præsident Vigdis hjem, whisky on the rocks med svovlvand direkte fra vandværket.

Natteliv i Reykjavik byder også på spændende udfordringer – dans på diskotek under stjernehimmel, alternativ musik osv., og vores unge værter Ingibjörg og Luther færdedes hjemmevant i de lyse nætter og kendte alle de listige steder.

¹² En henvisning til et par historier fra studentsangernes besøg hos Djurhuus i Los Angeles i 1976. Det falder uden for denne fremstillinger rammer at gå i nærmere detaljer hermed!

Vi opnåede i alt 15 timers søvn på de 7 døgn som turen varede, og det er jo rigeligt når man er ung og dynamisk. Sidste nat kunne festen ingen ende tage – vi kørte igennem hele natten og nåede kun lige med nød og næppe flyveren til Danmark næste morgen.«

Fest på den Islandske ambassade.

Andre aktiviteter

Ud over de ovenfor nævnte musikalske aktiviteter bør det også nævnes, at koret i maj 1985 opførte Brahms' altrapsodi – et stort værk, der blev opført i samarbejde med Århus Symfoniorkester under ledelse af Kristian Olesen, og med Kirsten Dolberg (alt) som solist.

I hele perioden nød studentsangerne fortsat godt af den nære tilknytning til Aarhus Universitet som faste medvirkende ved årsfesterne og ved lægernes dimission. Ved disse lejligheder (især lægernes dimission) blev der for det meste fremført et meget traditionelt program, gerne bestående af klassiske akademiske festsange, evt. også et par årstidssange. Der var ikke meget fornyelse her – måske skulle der heller ikke være det – men desværre var dette muligvis årsagen til at studentsangerne ikke længere har disse faste engagementer, som man dengang kunne tage som noget givet.

Et andet fast tilbagevendende engagement i de år var medvirken ved Danmarkssamfundets festgudstjenester på Valdemarsdagen den 15.

juni. Også her var repertoireet nærmest helt standardiseret, men man skulle jo heller ikke glemme at give folk hvad de vil have!

Koret havde som allerede nævnt også tilknytning til Den Gamle By. Ud over de festlige opførelser af "Vandmøllen", der allerede er omtalt, blev der afholdt en række kunstnerisk vellykkede koncerter i Helsingør Theater, som regel i Århus Festuge, og ofte under medvirken af en solist.

Aarhus Studenter-Sangere havde i perioden særdeles god kontakt med udenlandske kor, især andre skandinaviske studentsangforeninger, dog gik trafikken mest til Århus. I løbet af perioden havde studentsangerne således besøg af følgende udenlandske kor: Akademiska Kören (Göteborg), Lihkören (Linköping), Ylioppilaskunnan Laulajat (Helsingfors), Chalmers Sångkör (Göteborg), Lunds Studentsångförening, og muligvis endnu flere. Derudover havde studentsangerne selvfølgelig kontakt med "storebror", nemlig Studenter-Sangforeningen i København.

På den sociale front var der også traditionerne med fødselsdagsfesten og rusfesten, der blev holdt som vanligt. For en nærmere beskrivelse henvises læseren til s. 28.

Afslutningvis – men bestemt ikke mindst vigtigt – skal det nævnes, at Aarhus Studenter-Sangeres daværende protektrice, HM Dronning Ingrid, i 1985 fyldte 75 år. Dette blev anledning til, at studentsangerne gav koncert for Hendes Majestæt i Slotskirken på Gråsten Slot i august, og efterfølgende blev indbudt til et traktement på slottet. Dronningen var begejstret – og sangerne ligeså!

1986-1992: Uffe Most

I slutningen af 1986 skiftede koret dirigent, bl.a. fordi Per Worsøe Laursen var flyttet til Odense. Valget faldt på Uffe Most (f. 1958), der var uddannet fra konservatorierne i Odense, Århus og Hannover, og som i øvrigt havde været tilknyttet som andendirigent nogle år tidligere, bl.a. på turen til Normandiet tilbage i 1982.

Uffe Most var og er en dybt professionel og meget ambitiøs dirigent, der i højere grad end sin forgænger havde interessen for seriøs kormusik. Fokus blev dermed i nogen grad flyttet over mod bl.a. kirkemusik, og væk fra det traditionelle studentsang-repertoire, syngespil m.v. Som sin forgænger er han også ganske flittig med nodeblyanten både med udsættelser af kendte værker og egne kompositioner. Med Uffe Most som dirigent indstuderede koret mange smukke og vanskelige korsatser, bl.a. af komponister som Poulenc, Bruckner, Kodály og Wolf. Desuden indførte Uffe Most koret til gospel-traditionen, og i hans tid havde koret et meget interessant samarbejde med bl.a. Etta Cameron.

Endelig fik koret også en første forsmag på den østeuropæiske musiktradition, særligt den bulgarske. Dette skete i første omgang i samarbejde med bassangeren Jesper Brun-Jensen, som var uddannet fra Statskonservatoriet i Sofia. Senere blev det østeuropæiske islæt endnu mere udtalt under Uffe Mosts efterfølger, den bulgarskfødte Michael Deltchev.

Uffe Most havde sin debut som Aarhus Studenter-Sangeres førstedirigent ved en koncert, som fandt sted i september 1986 ved en "Romanceaften" i Helsingør Theater i Den Gamle By. Repertoiret var overvejende dansk guldaldermusik, Ole Hedegaard medvirkede også denne gang som solist, og der var klaverledsagelse ved Lone Karlsson. Koncerten blev en succes, der straks blev fulgt af andre velgennemførte opgaver, hvilket hurtigt kom til at befæste Uffe Mosts autoritet som korleder.

Uffe Most fik i det daglige prøvearbejde i øvrigt god assistance af Simon Faber, der var andendirigent, og af Jesper Brun-Jensen, som var tilknyttet som sangpædagog.

"Fynsk Forår"

Det første store projekt under Uffe Mosts ledelse var opførelsen af Carl Nielsens "Fynsk Forår", som fandt sted i maj 1987 i Toubrohallen ved Grenå. I arrangementet deltog ud over studentsangerne adskillige kor fra Djursland, orkestermusikere fra Randers Byorkester og Jysk Akademisk Orkester, samt de fire solister Ingelise Suppli (sopran), Ulla Kudsk (alt), Ole Hedegaard (tenor) og Jesper Brun-Jensen (bas).

Uffe Most ledede det store arrangement med sikker hånd, hvilket ikke mindst var en udfordring set i lyset af den store spredning de mange forskellige kor imellem. Man kan sige, at arrangementet var begyndelsen til en ny æra i studentsangernes historie, idet man ikke i særlig høj grad havde søgt samarbejde med andre kor, med undtagelse af de øvrige studentsangforeninger. Dette var med til at bibringe studentsangerne ny inspiration, og gav tillige nye muligheder for at få koncerter og møde et publikum udenfor de snævre akademiske cirkler.

"Ulrik – Prinds af Danmark"

I september 1987 opførtes "Ulrik – Prinds af Danmark", et morsomt syngespil skrevet af Erik Strøm med musik af Uffe Most. På rollelisten var Prins Ulrik, Kong Hulrik og Prinsesse Rikke, der alle tre blev spillet af Jesper Brun-Jensen. Herolden Harald blev spillet af Hans Bjørn, og de øvrige medlemmer af Aarhus Studenter-Sangere var soldater i Hulriks hær.

Spillet opførtes i Helsingør Theater i Den Gamle By, og scenskiftene bestod udelukkende i at Jesper skiftede hat!

”Bellmaniana”

En af Aarhus Studenter-Sangeres mest elskede komponister er Carl Michael Bellman¹³. Samtidig talte koret på det tidspunkt Michael Linton, der var svensk født og en stor Bellman-kender. Man fik derfor den gode idé at arrangere en ”Bellmaniana” – en aften med oplæsning af Bellman-monologer, og opførelse af hans sange og epistler.

Den første af disse ”Bellmaniana” fandt sted i Helsingør Theater i Den Gamle By i november 1987. Det var sat i scene af Jens Bøje, der også havde instrueret ”Vandmøllen i Apenninerne”, og Michael Linton læste op. Sangene blev sunget af tre solister og af en dobbeltkvartet udtaget af Aarhus Studenter-Sangeres faste kor. Det hele var arrangeret af Folkeuniversitet, som studentsangerne på det tidspunkt havde et udmærket samarbejde med, og det hele blev i øvrigt gentaget i november 1991.

Universitetets 60-årsfest

I september 1988 fyldte Aarhus Universitet 60 år. Dette blev markeret ved at der blev gjort ekstra meget ud af årsfesten – både mht. talere og især det musikalske, der selvfølgelig blev leveret af Aarhus Studenter-Sangere.

Ved årsfesten kunne man således ikke alene opleve undervisningsminister Bertel Haarders særdeles veloplagte angreb på universitetets ineffektive styringsmekanismer og rektor Henning Lehmanns ikke mindre adrætte parader, for slet ikke at tale om en festtale af omtrent tre kvarters varighed over ”Det marine miljøes udforskning i historisk perspektiv”. Man kunne også ind imellem alle de lærde og vittige ord opleve bl.a. romancer af Niels W. Gade og Lange-Müller, sange af Knud Jeppesen, og mest interessant og nyskabende: En suite af vores egen dirigent, Uffe Most, skrevet over de tre digte ”September”, ”Ahorntræet” og ”Samtale” af Thorkild Bjørnvig, selv dimittend fra Aarhus Universitet.

Med som solist havde studentsangerne tenoren Guido Päevatalu, og i det hele taget markerede begivenheden et højdepunkt, både musikalsk og i forholdet til universitetet. Det havde tidligere været en tradition at skrive ny kormusik, de særlige kantater, til større begivenheder på universitetet som f.eks. runde jubilæer, og det var altså denne tradition der her blev taget op igen.

¹³ Carl Michael Bellman (1740-95), svensk komponist og digter, især kendt for ”Fredmans Epistlar” (1790) og ”Fredmans Sånger” (1791), der for en del består af humoristiske udlægninger af bibelske temaer, f.eks. i sange som ”Gubben Noach” og ”Joachim uti Babylon”. Bellman har også skrevet talrige drikkeviser, der naturligvis indgår som en fast del af studentsangernes festrepertoire.

Koncert med Etta Cameron

I maj 1989 holdt studenterangerne en utraditionel koncert, idet der hverken var studenterang, danske sange eller i det hele taget klassisk kormusik på programmet. Koncerten var i stedet helt og aldeles tilegnet negro spirituals og gospel-musik, og som solist og fødselshjælper havde vi sangerinden Etta Cameron. Der var desuden musikalsk ledsagelse ved et firemandsorkester på klaver, saxofon, kontrabas og trommer.

Både mødet med Etta Cameron og selve koncerten var en stor oplevelse for sangerne. Inden der blev holdt fællesprøve med solisten var naturligvis gået en hel del prøver forud med indøvelse af gospelsange som f.eks. ”Jesus is with me”, og efter sangernes og vistnok også dirigentens mening var tingene da på plads, og skulle sådan set bare tilsættes lidt solisteri.

Stor var overraskelsen derfor, da Etta Cameron kærligt, men bestemt afbrød os næsten med det samme for at fortælle os: ”den skal altså synges sådan her!” Med lige dele sang, krop og sjæl frembragte hun på ganske kort tid en fuldstændig transformation af koret fra lidt stivbenet, traditionsbundet mandskor til et kor med *feeling*; havde Etta villet, havde hver eneste af os sikkert stået i Pinsemenigheden og sunget gospel i timevis søndag efter søndag den dag i dag!

Selve koncerten foregik i Frue Kirke, og der var fyldt til sidste sæde – og lidt til! Og selv Aarhus Stiftstidendes anmelder overgav sig, i anmeldelsen den 31. maj i Aarhus Stiftstidende stod der således bl.a.

»[...] diskret hjulpet af kvartetten fungerede Etta Cameron desuden som en dynamo for det rutinerede kor, der tydeligt lod sig rive med.«

En stor oplevelse for sangerne og et inspirerende møde med en helt anden sangtradition havde fundet sted.

60-årsjubilæum

I 1990 fyldte Aarhus Studenter-Sangere 60 år. Jubilæet blev som sidst holdt over to dage, med en koncert om eftermiddagen i Rådhusshallen den 7. september, og en festbanket i Frimurerlogen om aftenen den 8. september.

60-års-jubilæumsmiddag.

Man forsøgte at lave et program, hvor så mange som muligt af de solister der havde arbejdet med koret var repræsenteret. Det lykkedes ikke helt at få alle med, men både Ole Hedegaard (tenor), Jesper Brun-Jensen (bas) og Etta Cameron var til stede.

Med dette kunne koret samtidig demonstrere sin alsidighed, idet hver af solisterne repræsenterede vigtige kortraditioner, som koret gerne arbejdede med: Den klassiske danske romance, f.eks. i "Serenade af 'Der var engang'"¹⁴ af Lange-Müller, hvor Ole Hedegaard var solist, den østeuropæiske kirkemusik ved Jesper Brun-Jensen og endelig den amerikanske tradition, repræsenteret ved Etta Camerons gospelmusik og selvfølgelig vore egne barbershop-sange og traditionals.

Koncerten var vellykket, og banketten aftenen efter var både højtidelig og festlig, selvfølgelig med deltagelse af forskellige honoratiores og venner af koret, af sangerbrødrene fra Akademiska Kören Göteborg og ikke mindst af os selv.

Nachspiel 8. september 1990

Udlandsrejser

Med Uffe Most som førstedirigent tog Aarhus Studenter-Sangere på rejser til Prag, Oslo, Leningrad og Wien/Bratislava. Desuden var koret mindst en gang på besøg hos Akademiska Kören i Göteborg. Dette sidste besøg skal ikke omtales her, da der var mange af den slags rejser, hvoraf en er omtalt andetsteds i dette skrift. De øvrige omtales straks.

I september 1989 tog Aarhus Studenter-Sangere på koncertrejse til Prag. Rejsen gik med bus over det daværende Østtyskland og videre ned gennem Sudeter-området. Med på turen var også Mads Elung Jensen som tenorsolist.

¹⁴ Syngespil skrevet 1885 af Holger Drachmann (1846-1908) med musik af P.E. Lange-Müller (1850-1926). Mest kendt for midsommervisen "Vi elsker vort land", som i øvrigt også indgår i Aarhus Studenter-Sangeres repertoire.

Studentersangerne på scenen i "Hlaholu".

I sensommeren 1989 var der ikke umiddelbart noget tegn på de store forandringer, der skulle finde sted få måneder senere i hele den gamle østblok. Dette var ikke mindst tilfældet, da bussen efter at have passeret kilometervis af grænsehegn rullede ind på grænsestationen ved Zarrentin i Østtyskland. Kontrollen var her pinligt omhyggelig trods den omstændighed at alle på det tidspunkt forsøgte at komme ud af Østtyskland. Stemningen var ret ubehagelig, men pludselig begyndte sangerne spontant at istemme "Morgensang af 'Elverskud'"¹⁵, og den anspændte stemning forsvandt – tilgiv klicheen – som dug for solen!

Aarhus Studenter-Sangere kunne få selv den mest bøse østtyske grænsebetjent til at smile, og koret har da ikke sjældent fremhævet den rolle, som det har spillet i de efterfølgende omvæltninger. Der er således sangere, der mener, at det var os, der sang muren ned, men undertegnede vil nok lidt mere beskedent mene, at der også var andre, der bidrog!

Efter at være budt velkommen af hoteldirektøren med et glas tjekkisk frugtbrændevin befandt vi os styrkede til at prøve kræfter med Den Gyldne Stads mange seværdigheder og ikke mindst ølstuer. Især det sidste stod og står studentersangerne nær, og med priser på under en krone for et glas øl af helt uforlignelig kvalitet kan man egentlig godt undre sig over, at der trods alt blev gennemført to organiserede koncerter med rimeligt vellykket resultat.

Mads Elung Jensen

Den første koncert fandt sted i den gamle ærværdige sangforening "Hlahol", der bl.a. har haft den berømte tjekkiske komponist Smetana som dirigent. Koncertens første og seriøse del blev modtaget høfligt af det fremmødte publikum, men det egentlige gennembrud kom i anden del. Her blev

¹⁵ "Elverskud" er et romantisk drama skrevet af Niels W. Gade (1817-90). Morgensangen er usædvanlig smuk, og med tekst fra salmen "I Østen stiger solen op".

rekvisitter i form af borde, stole, glas mv. taget i brug, og så blev der ellers sunget drikkeviser! Her viste koret sig fra sin måske stærkeste side, og responsen var ikke til at tage fejl af.

Den anden koncert fandt sted i en kirke i udkanten af byen. 'Koncert' er måske en lidt forkert betegnelse, for der var nærmere tale om musikalsk medvirken i en gudstjeneste. Den ret store kirke var godt fyldt; vi ved ikke, om det skyldtes vores medvirken eller en stor interesse for at gå i kirke i al almindelighed. Hvad enten folk nu var kommet for at høre os, evangeliet eller begge dele, så var der ingen tvivl om, at vi måtte yde vores bedste, og det gjorde vi så! Sjældent er Poulenc hørt fremført så smukt som ved den lejlighed, og præsten holdt da også bagefter en meget rørende takketale.

I oktober 1990 gik rejsen til det daværende Leningrad, i dag Skt. Petersborg.¹⁶ Med sig på turen havde studentsangerne solisterne Torben Demstrup (bas) og Mads Elung Jensen (tenor). Repertoiret for koncerterne var ganske alsidigt, tidsmæssigt fra renæssancemesteren Palestrina over senromantisk musik af Hugo Wolf¹⁷ til moderne kormusik af Bernhard Lewkovitch¹⁸, og gennemløbet med både liturgisk musik, romancer og drikkeviser.

Per Worsøe Laursen holder tale.

Leningrad-turen var måske den af vores ture i nyere tid, som er rigest på festlige meritter, hvilket i rigt mål illustreres af Mads Gregersen og Morten Daus-Petersens beretning fra turens afslutningsfest, som følger her.

»Mangen en aften i studentsangerregi fremkalder erindringsværdige minder – enkelte gange fortøner disse minder sig dog, af ikke helt klarlagte årsager, i det uvisse.

Men som akademisk forening har man jo en vis forpligtigelse overfor historieskrivningen, derfor denne beretning om en aften i Leningrad det herrens år 1990 som den ser ud, nedskrevet ud fra den nu tilgængelige hukommelse!

Som afslutning på korrejsen til den flotte zarby, dengang stadig Leningrad, valgte vi at afholde afslutningsfesten på en nærliggende georgisk restaurant, der efter sigende skulle lave glimrende mad, men dog i alvorlig grad manglede kaffe.

Ved vor ankomst til restauranten blev vi bestemt ikke skuffede over anretningen på bordene – meget indbydende fad med delikate retter, dog manglede der nogle drikkevarer til at vederkvæge de trætte sangere. På bordet stod kun en enkelt flaske champagne til deling pr. par, med samt en halv liter mineralvand pr. mand. Det viste sig dog snart at festen var reddet idet den halve flaske mineralvand indeholdt ren vodka – herefter blev festen derefter. Det var vodka af den type hvor

¹⁶ Byen fik sit gamle navn tilbage i 1991. Om der er nogen sammenhæng med studentsangernes besøg, skal her lades usagt.

¹⁷ Hugo Wolf (1860-1903), østrigsk komponist, især kendt for sine lieder.

¹⁸ Bernhard Lewkovitch (f. 1927), dansk komponist, søn af polske immigranter. Har især skrevet kirkemusik med anvendelse af avanceret tolvtoneteknik.

flasken er forseglet med en simpel folieprop, så det er helt umuligt at lukke flasken igen efter åbning. Den samvittighedsfulde studentsanger levner ikke ved et flot anlagt gæstebud – så vi var nødt til at drikke det hele!

Festen, som var turens højdepunkt (efter hvad vi kan huske – og af festerne altså), blev til ved et tilfælde. Bestyrelsen havde af en eller anden årsag ikke arrangeret en fest. Men vores russisk kyndige bassolist, Torben, som kendte et listigt sted med god mad og drikke ad libitum, arrangerede i løbet af formiddagen aftenens storslåede afskedsgilde. Koret trives vældig godt med ad libitum på menuen.

Vores natdirigent Per Worsøe holdt en tale, som i tid og temaer overgår alt vi tidligere har oplevet. ”Det fluidum smager som vredet ud af en lægprædikants sure sokker” var et af de centrale temaer i dirigent Pers tale – vi har stadig til gode at smage det!

Flere sangere måtte reddes fra det lette kavaleri, som huserede på restaurantens matrikel. Festligt lag kan bringe de mest fundamentale drifter frem i en studentsanger. Hvem andre end Per kan finde på at bruge en elevator som scoringsarena? – men ved nærmere eftertanke – de kan jo ikke flygte!

Sådan en fest sætter sig nogle spor umiddelbart efter dens afslutning. Nogle måtte bæres hjem – de der bar Carl-Arne måtte også hjælpe ham bukserne af, men hver gang de trak bukserne ned, sprang de hurtigt tilbage igen. Carl-Arne kom dem dog hurtigt til undsætning ved i et kort vågent øjeblik at fremstamme ”Jeg har seler på!”.

Vores solist Mads Elung Jensen havde fået lidt for meget og blev om natten ramt af den slemme vodkaallergi. På uforklarlig vis endte hans maveindhold i hans åbne flotte aluminiumskuffert. Når man opdager det 10 minutter før bussen kører – ja så lukker man bare kufferten og tager hjem.«

I bededagsferien 1991 var studentsangerne på et kort besøg i Oslo, inviteret af Den norske Studentsangforening. Repertoiret var mest klassiske danske sange, romancer, og drikkeviser, suppleret med den altid effektive ”Italiensk Salat”. Ole Hedegaard var solist, og Lone Karlsson sad ved klaveret.

Indkvarteringen var der ikke noget i vejen med, idet vores hotel befandt sig vis-a-vis beværtningen ”Lorry”, der gjorde alle danske fordomme om vanskelig adgang til drikkevarer til skamme. Blandt andet kunne stedet byde på ”morgenpils” i tidsrummet kl. 8-9 (lidt vanskeligt at benytte sig af for en studentsanger, der jo som regel netop er kommet i seng på det tidspunkt) og heldigvis også ”happy hour”, der varede helt frem til kl. 17.

Dagen bød først på rundvisning ledet af den norske studentsanger Ingemar, der meget praktisk arbejdede som buschauffør. Senere på dagen afholdtes koncerten i Edvard Munch Museets smukke store sal. Desværre var et eller andet gået galt i markedsføringen af arrangementet, eller også var nordmændene blevet grebet af kollektiv rejsefeber netop i den weekend; i alt fald var publikum stort set begrænset til det norske kors medlemmer og deres koner.

Som sædvanlig kunne det selvfølgelig ikke betvinge sangernes lyst til at feste bagefter, hvilket følgelig også skete i selskab med vore norske værter. Værtskabet var dog lidt specielt: Under festen konsumeredes ca. halvdelen af vores på båden indkøbte snaps, mens den anden halvdel straks blev anbragt et sikkert sted i Den norske Studentsangforenings lokaler (man ved jo ikke, hvornår man får besøg igen). Ak ja, lidt var der nok alligevel om de der fordomme om nordmænd!

Endelig var der i efteråret 1992 igen en rejse til Mellemeuropa, nærmere bestemt Wien og Bratislava, den sidste tur med Uffe Most som fast dirigent. Med på denne tur var Troels Bundgaard (tenor) som solist og Simon Faber på klaver.

Repertoiret indeholdt et verdsligt program med bl.a. danske sange af P. Heise, svenske af Bellman, og nogle ret sjove sange med tekster af Johan Herman Wessel sat i musik af Knud Aage Riisager¹⁹.

¹⁹ Knud Aage Riisager (1897-1974), dansk komponist, bl.a. kendt for sin balletmusik. Inspireret af strømninger udefra, især af fransk musik.

Endvidere var der et kirkeligt program med bl.a. Hugo Wolf, Poulenc og Bernhard Lewkovitch samt spirituals.

Der foreligger ikke nogen detaljerede beretninger fra turen, så her må læseren nøjes med at bruge sin forestillingsevne - det skulle ikke være svært oven på beretningerne fra de øvrige ture!

Andre aktiviteter

I hele perioden var studenterangerne fortsat flittigt optrædende ved de faste arrangementer så som lægernes dimission i januar og juni og valdemarsdagen den 15. juni. Desuden medvirkede i talrige kirkekoncerter i oplandet, især på Djursland (at det blev der skyldtes sikkert den nære tilknytning, som både dirigenten og flere kormedlemmer havde til området).

Simonsens Have

En ny tradition blev endvidere føjet til i de år, idet Aarhus Studenter-Sangere i 1987 for første gang optrådte ved en udendørs "promenadekoncert" på traktørstedet "Simonsens Have" i Den Gamle By. Arrangementet var omgående en stor succes for både koret, publikum og stedets forpagter Elsebet Errboe, og er siden blevet gentaget hvert år, hver gang omkring Sankt Hans, og er så vidt vides det eneste faste arrangement, som har været dirigeret af alle de i denne historiske gennemgang nævnte dirigenter!

Et fast programpunkt ved denne koncert er sangen "*Rejsen til Vinlandene*", hvor der mellem 2. og 3. vers deklameres: "Har vi da vinger?"²⁰ Dette er ganske enkelt for vigtigt til at overlade til en tilfældig studenteranger, så her finder man en egnet solist blandt publikum eller serveringspersonalet. Jubelen vil ingen ende tage, når koret som svar brøler 3. vers:

*"Nej, vinger har vi ikke,
men vi har lyst at drikke
og vinger har vor lyst!
Med den vi fare vide!
Med den mod Sønderlide
vi kapre vinens høst,
vi kapre vinens høst.
Hallo, hallo, hallo!
Derhen hvor ranker gro!"*

Koncerten i "Simonsens Have" var og er både koncert og sommerudflugt for koret og dets familiemedlemmer, og traditionen vil forhåbentlig vare ved mange år endnu.

²⁰ Tekst af Henrik Hertz (1797-1870), musik af J.P.E. Hartmann (1805-1900).

Simonsens Have 1987. Carl Arne Petersen, Jørgen Galker, Helge Knub, Axel Fossing og Mads Gregersen.

Af andre sociale aktiviteter kan nævnes fødselsdagsfesten og rusfesten, der som sædvanlig blev holdt i henholdsvis februar/marts²¹ og november/december. Koret havde i disse år en god aldersfordeling med forholdsvis mange unge til at sætte gang i festerne – og samtidig stadig mange ældre medlemmer, der sørgede for, at traditionerne ikke blev glemt.

Jeg var selv rus²² i perioden (i 1987), og skal her kort skitsere forløbet af optagelsesfesten det år.

Det var med en del sommerfugle i maven, at jeg mødte op på Restaurant Terrassen for at blive optaget som den ene af aftenens to russer (den tredje var desværre forhindret). Ikke alene skulle jeg iklædes kjole og hvidt, og deltage i gallamiddag med adskillige af Universitetets, byens og det lokale erhvervslivs honoratiores til stede (så vidt jeg husker deltog bl.a. følgende: borgmester Thorkild Simonsen, 1. viceborgmester Olaf P. Christensen, museumsinspektør ved Den Gamle By Henrik Nyrop-Christensen²³, den senere folketingsformand og minister H.P. Clausen, dekan Palle Juul Jensen fra det medicinske fakultet, muligvis også rektor Henning Lehmann, samt ikke at forglemme en kær gæst fra byens erhvervsliv, nemlig salgsdirektøren fra Ceres), jeg skulle også synge for denne forsamling af pinger og øvrige kormedlemmer, og senere endda også holde tale!

Rusfest Restaurant Terrassen 1999.
Claus Moltke-Leth holder tale.

Til dette havde min med-rus og jeg valgt et par sange fra "Gluntarna", og heldigvis gik sangene godt trods en trykkende fornemmelse lige netop der, hvor støtten skulle komme fra! I alt fald blev vi begge optaget, med en højtidelig tale af daværende formand Paul Krüger Andersen, der belærte os

²¹ Koret er officielt stiftet den 20. februar 1930.

²² En "rus" er egentlig betegnelse for en nystartet studerende; i koret bruges betegnelsen om en nystartet sanger.

²³ Denne blev ved en senere rusfest fejlagtigt kaldt "Nyrup Rasmussen" af korets formand. Han døde kort tid efter, men forhåbentlig ikke af denne grund.

om vores rettigheder (at deltage i prøver, koncerter og tvangfri) og pligter (at møde op til prøver, koncerter og tvangfri).

Men aftenens strabadser var bestemt kun lige begyndt. Som traditionen foreskrev, blev jeg anbragt mellem to sangerbrødre, der havde fået strenge pålæg om aldrig at lade mig sidde med et tomt snapseglass (og det var ikke ved at forhindre mig i at drikke snaps, de skulle gøre dette). Undervejs blev et kæmpe ritual af snapse- og andre muntre sange afviklet, selvfølgelig hver gang introduceret med en masse lærde ord af *magister bibendi*²⁴ og aldrig afslutte uden en skål, der selvfølgelig skulle drikkes helt ud.

Efter en hel del taler, herunder aftenens hovedtale, rustalen (jeg husker desværre ikke, hvem der talte), blev det endelig min tur, og jeg fik da også sagt et eller andet, men temmelig sikkert ikke noget, der ville give ret meget mening i et akademisk tidsskrift!

Et af aftenens højdepunkter blev nået godt og vel halvvejs. Det var oplæsningen af svartelegrammet på det telegram, der ved festens begyndelse var blevet afsendt til vores høje protektrice, HM Dronning Ingrid. Svaret var faktisk altid nærmest ordret det samme: "Min hjertelige tak for de venlige hilsner. Ingrid". Alligevel var det et stort og helt uundværligt indslag, og der blev behørigt skrabet med fødderne!

Rusfest Restaurant Terrassen 1999. Olaf. P. Christensen og Helge Knub.

Med 17 streger på snapsesedlen må man sige, at både mine sidekammerater og jeg selv fuldt ud havde levet op til vores forpligtelser. Det var derfor med ro i sindet, at jeg ca. kl. tre kunne falde i søvn i formand Krüger Andersens bedste lænestol. Denne lænestol var mange andre gange fast i brug til netop dette formål, og den blev derfor af studentsangerne døbt "russens lænestol".

Jeg har siden deltaget i de fleste af rusfesterne, og altid har det været festligt og højtideligt og med meget kærligt drilleri af aftenens hovedpersoner, russerne.

Koret var forholdsvis stort i de år, og kunne i alt fald i teorien let mønstre over 30 mand. Der var dog også nogle potentielle problemer, idet mange tog ret let på fremmødet, og der desuden var en del, hvis stemmer havde kendt bedre dage. Disse problemer kunne man tillade sig at se stort på, så længe koret var så forholdsvis stort, men som det vil fremgå, skulle det senere blive temmelig farligt for koret.

Men alt i alt var perioden en god tid for koret med masser af aktivitet og medlemstilgang.

²⁴ Det samme som en toastmaster, men i et rigtigt akademisk kor anvender man selvfølgelig latinske betegnelser.

1992-2000: Michael Deltchev

Efter at Uffe Most i slutningen af 1992 havde ønsket at holde op som dirigent, blev Michael Deltchev (f. 1958) korets ny førstedirigent. Michael Deltchev var fra Bulgarien, og dermed blev han korets første udenlandske dirigent.

Michael Deltchev var uddannet fra Statskonservatoriet i Sofia, og lige som sin forgænger var han en ambitiøs og til tider meget krævende dirigent. Hans interesse samlede sig i lighed med Uffe Most især om det kirkelige repertoire, bl.a. kan nævnes en messe i F-dur for orgel og mandskor af Rheinberger,²⁵ som koret indstuderede og opførte adskillige gange i både ind- og udland under Michael Deltchevs ledelse. Denne messe blev i øvrigt (sammen med forskellig anden kirkemusik) udgivet på plade i 1995. Det er således Michael Deltchevs fortjeneste at have forestået Aarhus Studenter-Sangeres eneste egentlige pladeudgivelse indtil nu, CD'en "Musica Sacra", som udkom i 1995.

Som bulgarer havde Michael Deltchev selvfølgelig en oplagt mulighed for at videreføre arbejdet med det slaviske repertoire, som Jesper Brun-Jensen i sin tid havde bragt til koret, en mulighed, som han med held udnyttede. Michael Deltchev har i det hele taget haft en stor rolle for udbredelsen af bulgarsk kultur, især i det østjyske område, og flere af hans kor har været med ham i Bulgarien, således også Aarhus Studenter-Sangere i 1999.

Man skal dog ikke tro, at studenterangerne holdt helt op med at synge danske sange i Michael Deltchevs tid som dirigent. Selv om det bulgarske og østeuropæiske fyldte en del, forblev koret fortsat tro mod det nordiske udgangspunkt. Sommetider var det faktisk en fordel, at dirigenten kom udefra, ikke mindst når det gjaldt om at få de gammelkendte sange fremført uden indlærte fejl og sløseri i udtalen.

Michael Deltchev lagde stor vægt på systematisk arbejde med det stemmetekniske og klanglige; til sin hjælp havde han god gavn af Simon Faber og Jesper Brun-Jensen som hhv. andendirigent og sangpædagog. Mod slutningen af sin periode måtte han dog kæmpe med ustabil fremmøde blandt korets medlemmer og skævhed i stemmebesætningen (især mangel på tenorer), hvilket desværre ved flere lejligheder medførte aflysning af koncerter.

Koret 1995

²⁵ Joseph Gabriel Rheinberger (1839-1901), tysk komponist og musikpædagog. Skrev især kirkemusik.

Ebeltoft Festival

Den første offentlige optræden under Michael Deltchevs ledelse fandt sted i Ebeltoft den 29. juli 1992. Anledningen var åbningen af "Ebeltoft Festival", og repertoiret var ganske interessant, idet der ud over kendte danske romancer af Peter Heise, og de knap så kendte nyere satser af Knud Aage Riisager var helt nyskrevet musik på programmet af komponisten Bent Lorentzen.²⁶

Lorentzen havde skrevet musik til tre små eventyr, "Rødhætte", "Prinsessen på Ærten" og "Molboernes Gevær", som var en molbohistorie. Desuden havde han sat en opskrift på æbleskiver i musik!

"Hyldest til hexen"

I juni 1997 fik Aarhus Studenter-Sangere en meget spændende opgave, nemlig deltagelse i det stort anlagte sankthansarrangement "Hyldest til Hexen" på Århus Havn. Programmet var overvældende og spækket med stjerner fra det danske musikliv, bl.a. Klüvers Big Band med Cæcilie Norby, sopranen Eva Hess Thaysen og tenoren Poul Elming, samt Århus Symfoniorkester under ledelse af Henrik Vagn Christensen og Svend Skipper. Ghita Nørby var konferencier.

Arrangementet, der blev overværet af vel omkring 5.000 mennesker, havde en første afdeling, hvor studenterangerne medvirkede med "Serenade af 'Der var engang'", "Kornmodsglansen" og selvfølgelig "Midsommervisen", førstnævnte og sidstnævnte med Poul Elming som solist. Det var en virkelig storslået oplevelse at stå med en så berømt solist foran så mange mennesker, og intet passer vel bedre til en traditionel sankthansaften end netop de tre romantiske satser.

Men ikke nok med det – i anden del blev det virkelig spændende og utraditionelt! Arrangørerne havde valgt, at sankthansaften for en gang skyld også skulle ses fra heksens side (heraf navnet), og til dette havde man valgt at opføre partier fra musicalen "Which Witch" af Adrian og Bjørnov. Studenterangerne medvirkede også her sammen med konservatoriets kor.

En anderledes og spændende sankthans, hvor koret fik lov til både at præsentere kernerepertoire og prøve kræfter med musicalgenren.

Korfestival i Lukaskirken

I september 1997 fyldte Musikvidenskabeligt Institut ved Aarhus Universitet 50 år. Dette blev markeret i november måned med en korfestival i Lukaskirken. De medvirkende kor var her Musikstuderendes Kammerkor, Aarhus Universitetskors, Jysk Akademisk Kor, Vocal Line og endelig Aarhus Studenter-Sangere.

Studenterangerne var her oppe mod de absolut bedste kor, som Århus kunne byde på, og det var selvsagt meget vigtigt at yde det allerbedste. Vi valgte at sætte Rheinbergers messe i F-dur for orgel og mandskor på programmet – et romantisk værk, som vi havde opført en del gange tidligere med held, og som desuden udmærkede sig ved ikke at være videre kendt af de øvrige sangere og publikum.

Det viste sig, at vi havde valgt rigtigt. Ikke alene var opførelsen vellykket, det var samtidig også en publikumssucces, idet de øvrige kor i vid udstrækning havde valgt teknisk vanskelige, men også meget utilgængelige værker af komponister som Durufle, Lewkovitch og Holmboe, mens vores valg var faldet på et værk, der både kunne imponere og som samtidig faldt i publikums smag.

Ved denne lejlighed viste Aarhus Studenter-Sangere, at man sagtens kunne begå sig også blandt byens bedste kor.

²⁶ Bent Lorentzen (f. 1935), dansk komponist.

Ebeltoft 700 år

I 2001 fyldte købstaden Ebeltoft 700 år. Dette blev blandt meget andet fejret med 4 korkoncerter under titlen ”Korsang i 700 år”, som (selvfølgelig) blev udført under ledelse af Michael Deltchev, og medvirken af nogle af hans mange kor.

Selv om Aarhus Studenter-Sangere egentlig ikke længere var ”hans” på dette tidspunkt, var sangerne selvfølgelig glade for at få tilbudet om at medvirke i en af de 4 koncerter, nærmere bestemt den 3. af dem, som havde østeuropæisk kirkemusik som tema, og som blev afholdt i oktober i Dråby Kirke lidt udenfor Ebeltoft. Igen havde studenterangerne fornøjelsen af samarbejdet med Jesper Brun-Jensen, og desuden deltog Ebeltoft Koret og Kolding Kammerkor, både med egne og fælles afdelinger, og det hele afsluttedes smukt med Celestin Bourdeaus ”Kerubernes Sang”.

Udlandsrejser

Med Michael Deltchev på podiet besøgte koret Holland, England, Rom og Bulgarien. Desuden var der flere besøg i Göteborg hos Akademiska Kören.

I maj 1993 rejste koret på sin første udlandsrejse sammen med Michael Deltchev. Turen gik til Holland, nærmere bestemt Elburg (i nærheden af Zwolle) med afstikkere til bl.a. Utrecht og Amsterdam.

På denne tur var der bl.a. en fælleskoncert med deltagelse af mandskoret Rijssens Mannenkoor og kvindekoret Rijssens Meisjeskoor.

Studentersangerne var inviteret af et hollandsk kor. Kontakten var bragt i stand af et hollandsk kormedlem, Willem van Dongen, som koret havde på det tidspunkt. Senere formidlede han et genbesøg den anden vej, idet vi fik besøg af ”Bragi” fra Groningen.

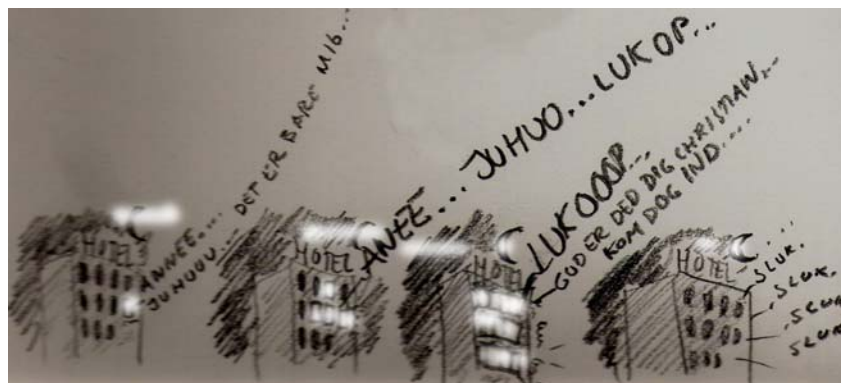
I efteråret 1994 gik rejsen til England. Turen gik over land til Den engelske Kanal, og bragte for manges vedkommende altså et gensyn med Holland, om end der ikke var tid til ret mange genevere! Efter en lang sejltur og en god times kørsel i den forkerte side af vejen befandt koret sig endelig i Bayswater-kvarteret i London.

Musikalsk bød turen på to koncerter, den ene i Den Danske Kirke i London, og den anden i det berømte Jesus College på Cambridge-universitetet.

Den første koncert var rimeligt velbesøgt, og musikalsk ganske vellykket. Efter koncerten var der festligt musikalsk samvær med nogle af vort publikum, og især var det festligt at synge ”Whiffenpoof Song” for folk, der virkelig kendte denne sang – og som kunne synge den mindst lige så godt som vi selv!

.....

Christian Rod åbner den forkerte dør, da han skal ud på det lille hus.

Den anden koncert var en mere blandet affære. Alt var ellers godt: Jesus College havde et berømt kapel, næsten lige så kendt som kapellet ved Trinity College, akustikken var fremragende, og vores program, der bl.a. bestod af Rheinbergers messe for mandskor og orgel, egnede sig fremragende til stedet og blev smukt fremført. Der manglede bare ét, nemlig et publikum! Tre mennesker havde fundet vej til koncerten, måske fordi koncerten aldrig var blevet annonceret, eller måske bare fordi det at tilbyde korsang i Cambridge er som at forsøge at sælge sand i Sahara. Det var dog en trøst, at ingen af de tre udvandrede under koncerten, og at de sågar inviterede os ind på universitetets pub bagefter!

Turen bød selvfølgelig som altid også på en del interessant sightseeing, både på egen hånd og mere organiseret. Bl.a. blev vejen lagt forbi herregården Blenheim, og Churchills grav i den nærliggende landsby Bladon blev selvfølgelig behørigt beundret.

I november 1995 rejste vi til Göteborg på weekendbesøg. Turen var mest af social art – altså primært festligt samvær med vore frænder i Akademiska Kören. Fra Poul Esberg har jeg fået følgende minder, hvor der må tages forbehold for, at flere ture godt kan være blandet sammen.

»Jeg husker ikke året, men det har du vist styr på. Koncerten var på Universitetet, men jeg husker den ikke nøje, andet end at den var vellykket. Festen derefter var i et lækkert lokale i et nybyggeri, nærmest som en forhal med en glimrende akustik. Hvad jeg husker bedst er naturligvis, at jeg blev udnævnt til AK's gesandt i Århus, altså den, der formidlede kontakten mellem de to kor. Der blev sunget "En bra kamrat" og jeg fik AK's emblem med svensk ordensbånd. Jeg var og er meget beæret.

Ellers var det mere turen til en badstue ude ved en skovsø, jeg husker. Dagen derpå var der flere af AS-S' sangere, som var temmelig trætte, så da der blev varmet op til badstue, var der en (det var vist John Bager), som fuldt påklædt var ved at koge væk i sit overtøj, fordi han sov i badstuen). Andre (Mikkel) sov bare i fællesrummet, men vi var også en del, der syntes, at nu skulle det altså prøves at gå i badstue og derefter springe ud i en sø, som var bræmmet med is. Nogle, i hvert fald Chr. Rod stod og betragtede os, der kom op fra det afsindige kuldechok (det skal siges, at anden og tredje gang, hvor man vidste, hvad man gik ind til, så var det ikke så slemt) og kom så med den tørre bemærkning, idet han målte et par millimeter af mellem tommel- og pegefinger: "Det er så koldt!"

Eve og Jørgen Galker, Claus Moltke-Leth
og Paul Krüger Andersen

Gad vide, om det ikke også var den tur, hvor Stefan fik hul i hovedet på katamaranen, fordi han og skibet var i søgang. Hvis det var det, tog Svend Bundgård det med knusende ro og sagde, at Stefan da måske skulle syes, når han kom hjem. Bedøvet var han jo allerede. Men det kan altså lige så godt være en anden tur.«

I efteråret 1996 rejste studentsangerne til Rom. Turen til Den Evige Stad gik med tog over München, hvilket nogle af sangerne udnyttede til hastigt og heftigt at forsyne sig med rigelige mængder bajersk øl. Vel ankommet – for nogle bare ankommet – til Rom blev sangerne installeret på hotel nær Stazione Termini. Her vil jeg så overlade beretningen til Poul Esberg, der var den ene af de to rejseledere på turen:

Spontan koncert i Pantheon.

»Jeg havde arrangeret i samarbejde med den danske ambassade, som havde tilrettelagt 2 koncerter: én i S:a Maria Maddalena, tæt på Pantheon og med en vidunderlig akustik. Kirken var fyldt, af flere grunde: dels var det vist kirkens fødselsdag eller noget med en helgen, dels skulle en præst ordineres til mission. Derfor kom vi den katolske kirkes myndige og kærlige hænder. Hele vores program blev brudt op og indlagt passende steder i messen, og først derefter fik vi lov at fyre resten af programmet af. Stort bifald, fin koncert. Ole Justesen sang solo, bl.a. Ave Maria, jeg kan ikke huske hvilken en af dem, men ikke et øje var tørt. Jeg tror, det var Schuberts.

En aften var Lars-Henrik Worsøe, gammel ven og sanger, ambassadesekretær (vi fik hjælpen fra ambassaden meget billigt, jeg tror 400 kr.) vært ved en middag på "Orso 80", hvor vi betalte 100 kr. pr. mand, og så var der 17 forskellige antipasti – lækkert – og vin ad libitum, som L-H gav. Sang blev der næsten ingenting af, for værten var på det område sur. Vi tog dog hævn senere, da vi gik

hen og stod mellem søjlerne udenfor Pantheon-porten. Det var ved midnatstid, og det regnede. Alligevel er der mange mennesker på pladsen på det tidspunkt. Vi havde så hørt, at AK i Göteborg havde sunget sammesteds og var blevet stoppet af politiet efter 10 minutter. Vi sang i en halv time uden at blive stoppet. Stor applaus.

Vi var en dag en kvartet inde i Pantheon, som har en af verdens bedste akustikker, så vi skulle selvfølgelig lige sætte "I Østen" an. Det syntes kustoderne var en dårlig ide, men mange turister bad ham om ikke at gribe ind, og så fik vi lov til at synge den til ende. Meget bevægende.

Den anden koncert var i Nemi, en lille by i Albanerbjergene, 25 km fra Rom. Danske arkæologer har udgravet Cæsars sommervilla nede ved søbredden af den cirkelrunde kratersø. Genzano ligger lige overfor (balletten "Blomsterfesten i G."), og Nemi ligger ligeledes på kraterranden højt over søspejlet. Vi skulle synge i et kloster, som vi ikke kunne komme ind i og klæde om. Så det foregik på byens torv lidt i læ af bussen. Koncerten var en stor succes. Ole Justesen sang "Italiensk Salat" til stor moro for de ganske mange fremmødte, og byens borgmester forærede hver sanger en lille flaske med byens specialitet, skovjordbærlikør. Derefter havde jeg handlet en god pris igennem på "Rama D'Oro", Ulla Kampmann og husbonds restaurant. Tre retter, bl.a. fyldte cannelloni, vin ad lib., en syngende tjener, som lignede Ole Thestrup lidt satte sammen med "Italiensk Salat" og vin ad lib. en høj stemning ved festen. Stemningen var løssluppen i bussen tilbage til Rom.«

Den sidste store udlandsrejse i Michael Deltchevs tid som dirigent gik til hans eget hjemland, Bulgarien. Turen var blevet udskudt flere gange, men i oktober 1999 blev den heldigvis endelig til virkelighed.

En sen aften landede vi i Sofia. Førstehåndsindtrykket var, at der var tale om et usædvanlig *grimt* land, men det skulle heldigvis vise sig kun at være delvis rigtigt, og det blev mere end opvejet af den meget venlige modtagelse, vi fik alle vegne, hvad enten det var som sanger eller turist.

På denne tur var vi faktisk mest det sidste, i alt fald blev det kun til en enkelt organiseret koncert. Dette skyldtes delvis, at koret faktisk ikke var i den allerbedste forfatning på det tidspunkt, vi var blevet færre end tidligere, og stemmefordelingen var heller ikke for god. Det tjener derfor vores dirigent Michael Deltchev til stor ære, at han lod koncerten foregå i sin egen hjemby Haskovo i det sydlige Bulgarien, og dermed risikerede sin anseelse med os!

For at dirigenten ikke skulle risikere noget ved denne den eneste koncert udstedte bestyrelsesformanden Bendt Olsen "marshall law", dvs. totalt alkoholforbud op til koncerten, der skulle træde i kraft kl. 24 dagen før. Aldrig er studentsangerne set drikke cola i et sådant omfang (er de overhovedet set drikke cola i noget omfang?), men til gengæld var der så også tanket rigeligt op i timerne op til kl. 24!

Tåge over Shipka-passet. Her forsvandt Bendt Toft Olsen.

Koncerten blev gennemført med rimelig succes, og Michael Deltchevs anseelse led ingen skade, hos de mange mennesker, der kendte ham i Haskovo. Faktisk var "Misha" overordentlig populær

overalt, hvor vi kom frem – præcis som han var og er blandt de mange mennesker her i Østjylland, der også nyder godt af hans store engagement.

Ellers bød turen mest på turisme, og selvfølgelig med obligatorisk afsyngning af hittene ”Morgensang fra ’Elverskud’” og ”Pater Noster” af Rimskij-Korsakov. Blandt de steder, der måtte lægge øre til disse landeplager var Rila-klosteret, den russiske kirke ved Shipka-passet og i det hele taget enhver kirkebygning, som vi tilfældigvis kom forbi på vores vej.

Andre aktiviteter

Det vil føre for vidt at opregne alle de koncerter, som vi gennemførte med Michael Deltchev, for der var mange. Især husker man en række kirkekoncerter i Frue Kirke og Århus Domkirke og i forskellige kirker især på Djursland.

Ellers fortsatte de sædvanlige engagementer det meste af perioden ud, men til sidst ophørte desværre både den faste medvirken ved lægernes dimission (fordi den ny dekan ville prøve noget andet) og valdemarsdagen (fordi vi ikke ville fortsætte på de stillede betingelser). ”Simonsens Have” fortsatte dog heldigvis som altid.

Der var også fortsat rusfester og fødselsdagsfester, men i slutningen af perioden uden russer, hvilket jo unægtelig tog noget af glansen af foretagendet.

Årsagen til dette var formentlig nedarvede synder, hvilket man endelig begyndte at gøre noget ved en gang i 1999, idet man aftalte obligatorisk stemmeprøvning, og i det hele taget begyndte at tage en diskussion af spørgsmålet: Kor eller festforening?

Der var bred enighed om, at vi først og fremmest skulle være det første uden helt at glemme det sidste, og et sejt træk blev fra nu af påbegyndt med henblik på at få genskabt koret som det aktive og talstærke kor, det havde været tidligere.

Rusfest. Lars M. B. Gregersen, Christian Rod og Paul Krüger Andersen.

2000-2005: Dorthe Gårdbo

I foråret 2000 begyndte det at blive vanskeligt for Michael Deltchev at overkomme arbejdet med de mange kor og orkestre, som han dirigerede. Det blev derfor aftalt at ansætte en andendirigent, som skulle stå for prøven hver anden gang. Valget faldt på Dorthe Gårdbo, der dengang studerede musik ved universitetet; med Studenter-Sangforeningens dirigent som vejleder var hun ikke helt ukendt med mandskorsang og den nordiske studentsangtradition i øvrigt.

Efterhånden blev det dog tydeligt, at det var nødvendigt at finde en mere permanent løsning, og Dorthe Gårdbo blev derfor ansat som korets førstedirigent efter sommerferien 2000. På denne måde fik koret sin første kvindelige dirigent som afløsning for den første udenlandske – sig ikke, at studentsangerne er noget mands- eller nationalchauvinistisk foretagende!

I starten skulle parterne se hinanden an; Dorthe Gårdbos kendskab til studentsangtraditionen var jo af gode grunde mest af teoretisk art, og mange mandlige dirigentkolleger har i øvrigt også haft deres hyr med det til tider ganske utæmmede kor! Siden har forholdet på forbilledlig vis udviklet sig til gensidig respekt og venskab, idet koret har lært af Dorthe Gårdbos professionalisme, og dirigenten har kunnet trække på korsangernes mangeårige erfaring og store repertoire. Desuden begyndte dirigenten hurtigt at sætte pris på den sociale side af korets virke – hun fik endda lært at drikke snaps!

Dorthe Gårdbos musikalske interesse går dels i retning af dansk kormusik fra det 20. århundrede, f.eks. Svend S. Schultz og Rued Langgaard, og dels i retning af den lettere genre, sågar pop, og musikalske happenings, som koret faktisk egner sig fortrinligt til. Med Dorthe Gårdbo som dirigent har koret på sin vis bevæget sig tilbage til tiden før Michael Deltchev og Uffe Most, idet det kirkelige repertoire, messer m.v. til dels er lagt på hylden til fordel for det mere underholdende, dog uden at det klassiske studentsang-repertoire af den grund er svigtet.

Dorthe Gårdbo har ud over mange velgennemførte koncerter også æren for, at koret og ikke mindst bestyrelsen har fået øjnene op for vigtigheden af at profilere sig, også selv om utraditionelle metoder er påkrævet. Dorthe Gårdbo ved, at man skal støje meget for at blive hørt i dagens samfund, og følgelig er der blevet støjet, men altid på en elegant og humoristisk måde.

Dorthe Gårdbo har en stor del af æren for, at koret i skrivende stund har et højt niveau, både kunstnerisk og socialt.

Som kvindelig dirigent i sin bedste alder har vi måtte undvære Dorthe Gårdbo i to meget korte barselsperioder. I disse perioder har vi nydt godt af Thorkild Dalsgaard og Kjeld Jensen som barselsvikarer.

”Messe til det nye årtusinde”

Ved årsskiftet 1999-2000 blev værket ”Messe til det nye årtusinde” af John Frandsen²⁷ uropført i Århus Domkirke. Værket var imponerende, både i antallet af medvirkende (4 kor, solister, messingband, et helt symfoniorkester samt to orgler), i udnyttelsen af kirkerummet, idet de medvirkende var placeret stort set overalt i kirken, og selvfølgelig musikalsk, hvor et spændende og kompliceret forløb blev bygget op, for til sidst at kulminere i salmen ”Dejlig er Jorden”.

Ved førsteopførelsen deltog Aarhus Studenter-Sangere ikke, bortset fra enkelte sangere. Tidspunktet - nytårsaften - var for vanskeligt at forene med de forpligtelser, man ellers havde denne aften.

²⁷ John Frandsen (f. 1956), dansk komponist.

Heldigvis blev værket gentaget i september 2000 som en forsinket 60-års gave til Dronning Margrethe. Endnu en gang blev Aarhus Studenter-Sangere inviteret til at deltage, og denne gang var der bred enighed om at acceptere.

Der var dog et problem: normalt starter sæsonen først i begyndelsen af september, og koret stod med en ny dirigent. Løsningen var simpel: vi måtte smøge ærmerne op! Af dette fulgte, at sæsonen ikke alene startede en hel måned tidligere end normalt, der blev også øvet meget mere end normalt, i visse perioder hver anden dag.

Satsen var vanskelig, med mange ubehagelige tritonus-spring, og meget langt fra den romantiske tradition, hvor vi normalt føler os bedst hjemme, men det lykkedes da at få det indøvet. En endnu større udfordring var det, at vi i overensstemmelse med komponistens forskrifter blev placeret højt oppe i et sideskib, på lang afstand og næsten uden kontakt med dirigent Frans Rasmussen. Men med vores egen dirigent placeret oppe på pulpituret som signalgiver lykkedes det hele – også de indsatser hvis udeblivelse havde været kritisk for hele værkets gennemførelse.

Efter dette spændende men meget krævende projekt havde både kor og dirigent fået en ildåb²⁸, der lovede godt for det fremtidige samarbejde.

Verdensrekord

Som nævnt tidligere havde vores ny dirigent, Dorthe Gårdbo, et blik for, at et af korets helt svage punkter var den manglende evne til at gøre PR for sig selv. Fra Akademiska Kören, Göteborg, der havde haft problemer, som lignede dem, vi stod med, havde vi hørt, at de havde haft held med at lave musikalske happenings, og vi ville gerne prøve at gøre dem kunsten efter. Alle skøre og umulige ideer var fremme, og vi endte med at vælge at gøre et verdensrekordforsøg i hurtigsang!

Den valgte sang var ”Den jyske pigelil” til melodien fra ”Århus-Tappenstreg”. Enhver, der har mødt pigegarden på Strøget i Århus kender melodien, og den går hurtigt, men vi ville gøre det endnu hurtigere: Målet var en komplet gennemsyngning inkl. alle gentagelser på under et minut.

Vores rekordforsøg skulle finde sted ved en foyerkoncert i Musikhuset i begyndelsen af november 2001, og vi havde selvfølgelig informeret både TV og pressen om vores planer på forhånd. For at fylde lidt ekstra på havde vi samtidig lanceret disciplinen ”Sangsport”, der gik ud på at lade publikum (tilsyneladende) tilfældigt vælge sange, som studenterangerne så vær’s go’ havde at synge.

Vores presseomtale var i fare for at blive saboteret af et uforudset folketingsvalg, men heldigvis kunne de trods alt ikke beskæftige sig med valget hele tiden, så kameraet var i stilling, da det spændende rekordforsøg skulle gøres.

Verdensrekord 50 sek. rent

²⁸ Der var faktisk en anden koncert, som Dorthe Gårdbo dirigerede lidt tidligere, nemlig koncerten i ”Simonsens Have” i juni 2000.

Man kan måske mene, at vi ikke risikerede så meget, da der ikke eksisterede nogen rekord i forvejen inden for dette specielle felt, men alt over et minut havde været en fiasko, så tilløbet blev gjort ved at koret sang en del af sangen – baglæns! Rekorden kom i hus, 53 sekunder blev målt, men ak, kameramanden havde glemt at tænde for kameraet... Heldigvis var det da intet problem, vi gjorde det bare en gang til, og denne gang målt 50 sekunder!

Dækningen af rekordforsøget stod fuldstændigt i omvendt forhold til den musikalske seriøsitet. Ikke alene dedikerede TV2 Østjylland en stor del af deres nyhedsudsendelse til snart sagt alle detaljer vedrørende det i grunden fuldstændig fjollede forehavende, selv landsdækkende tv bragte det som en del af nyhedsudsendelsen, endda midt i en valgkamp!

Hvad man så end mener om det absurde i det forhold, at vi aldrig havde fået så meget som en spaltmillimeter ved selv den mest sublime kirkekoncert, så virkede det: Vi kunne pludselig bade os i selvtillid, og en god følelse af optimisme skyllede ind over koret.

”Vind et kor”

Efter at vi året før havde genoplivet en tradition med musikalsk spas, som jo egentlig kan siges at have rødder tilbage til Chopins ”Minutvals”, var vi jo nødt til at finde på noget nyt. Denne gang blev det til seancen ”Vind et kor”, hvor publikum fik mulighed for at prøve kræfter med koret som dirigent. Præmien for at være den bedste dirigent (efter korets mening) var en gratis koncert efter eget valg.

Det hele foregik atter i Musikhusets foyer, og hele tre dirigentemner meldte sig. Den sang, der skulle dirigeres, var ”I Danmark er jeg født”, og koret havde trænet i forvejen ved at skiftes til at dirigere. Det kom der selvfølgelig en masse komik ud af.

Seancen var igen en succes, om end med knap så meget mediedækning, og koret indfriede præmien ved en fødselsdagsfest på ”Varna” næste forår.

”Ship Ahoy”

I sidste weekend af august 2003 var Århus Havn rammen om en stor træskibsregatta med deltagelse af fuldriggere fra hele verden. Som det alsidige kor, studentersangerne var og er, var sangerne naturligvis også leveringsdygtige i festlige maritime slagnumre som f.eks. ”Ångbåtssång”²⁹ og ”The Mermaid”, og fik derfor til opgave at bidrage til underholdningen af de mere end ca. 200.000 gæster til sejlskibstræffet. Dette var en glimrende erstatning for arrangementet ”Sangen har vinger”, der desværre ikke kunne gennemføres det år.

Løgumkloster forår 2004. Der hygges...
Dorthe Gårdbo, Morten Gårdbo og Poul Esberg.

²⁹ Tekst og musik af Otto Lindblad (1809-64), Lunds Studentsångförenings første dirigent.

Fra Martin Bay Rasmussen har jeg følgende stemningsbillede fra arrangementet:

»En lun lørdag formiddag kl. 9.50 i slutningen af august står AS-S klar til at give dagens første koncert. Havnen er knap vågnet endnu. Enkelte århusianere, primært børnefamilier, har fundet vej til havnen. Enkelte sømænd langvejs fra, med morgenhåret gemt i sømandshuen, har forladt deres hængekøjer og slentrer op og ned ad havnen denne næstsidste danske sommerdag år 2003.

Kl. 9.55 fra den udendørs scene ved Pakhus 13 lyder der et: ”Mine damer og herrer. Om 5 minutter står Aarhus Studenter-Sangere klar til at give dagens første koncert. Så kom glad og nyd denne fantastiske morgenstund med lyden af klingende toner.”

Det er en tradition for AS-S at synge drikkeviser og sejlereange, så derfor har AS-S fundet begge dele frem, bl.a. ”The Mermaid”, ”Ångbåtssång” og ”Ren som en jomfru”.

En halv time senere er det hele overstået og foran ligger tre timers pause, som sangerne tilbringer i muntert lag og med lidt køligt til ganen.

Kl. 13.30 fyres det hele af en gang mere, og flere publikummer har indfundet sig på havnen. Alle pladser er optaget. Tre publikummer synes, at det er så godt, at de ugen efter møder op til korprøve.

Århus Arrangementer beværter AS-S med en fri fadbamse. De tilbageværende sangere nyder øllet og stemmer i med ”My Evaline”.«

Universitetets 75-årsfest

I september 2003 fyldte Aarhus Universitet 75 år. Det havde været lidt småt med studentsangernes deltagelse i universitetets liv i de seneste år, men her var heldigvis en god anledning til at vise, at studentsangerne stadig var aktive også på Universitetet.

Desværre var selve den officielle højtidelighed i Aulaen uden studentsangernes medvirken. Imidlertid var den officielle højtidelighed kun en lille del af den fejring, der fandt sted af dette jubilæum, idet man også afholdt en hel stribe arrangementer spændende fra rundvisning til foredrag og koncerter under overskriften ”Åbne døre på Aarhus Universitet”. Derved fik studentsangerne en hel selvstændig koncert på Universitetet i stedet for ”kun” en medvirken i en højtidelighed, og det med de ”åbne døre” var da også ganske i Aarhus Studenter-Sangeres ånd, da koret jo i mange år havde stået åbent for alle, også uden for Universitetet.

Om aftenen gav studentsangerne koncert igen til ”Jubillefest” for Universitetets jubilarer – næsten som i gamle dage!

”Kulturnat”

Dette arrangement kom i stand som en del af de landsomfattende ”Kulturnat”-arrangementer. Arrangementet fandt sted en aften i oktober 2003 på Universitetet, nærmere bestemt i Antikmuseet i kælderen under Vandrehallen.

Ved denne koncert havde koret valgt et ret traditionelt repertoire, altså fortrinsvis dansk og nordisk, dog effektivt afsluttet med balladen ”The Mermaid”.

Ved samme lejlighed kunne man i øvrigt opleve det helt uforlignelige kvindekore ”Sedjanka” under ledelse af vores tidligere dirigent, Michael Deltchev. Der var således en spændende kontrast mellem studentsangernes nordiske musik og de fremmedartede bulgarske toner og rytmer.

Hyldest til kronprinsparret

I maj 2004 blev Kronprins Frederik viet til Mary Donaldson, nu Kronprinsesse Mary. Efter Dronning Ingrid's død sent i 2000 stod studentsangerne uden protektrice, men i foråret 2001 fik Aarhus Studenter-Sangere den glædelige nyhed, at Kronprins Frederik havde indvilget i at overtage hvervet.

Da det i oktober 2003 blev kendt, at brylluppet skulle stå, var det naturligt, at koret skulle forære parret en bryllupsgave. Gaveidéen var oplagt: En koncert med Aarhus Studenter-Sangere, tid og sted efter brudeparrets eget valg. Dette blev med forsæt 'lækket' til pressen, og snart var Aarhus Studenter-Sangere igen i mediernes søgelys, bl.a. i et ganske morsomt indslag i TV2/Østjylland, der omhandlede utraditionelle gaver til Kronprinsparret. Da indslaget jo blev vist inden gaven var blevet overrakt, indledtes det med en advarsel til Frederik og Mary om ikke at kigge med, og det blev afsluttet med, at alle sangerne i kor sagde "schhhh"!

Gaven blev overrakt ved en audiens i april 2004 af Poul Esberg og Michael Fuglholt, der som henholdsvis næstformand og formand havde fået det ærefulde hverv. Efter overrækkelsen blev vore repræsentanter overfaldet af en glubende verdenspresse på Amalienborg Slotsplads, og fik endnu en gang rig lejlighed til at gøre Aarhus Studenter-Sangeres navn kendt.

Overrækkelse af gave til HKH Kronprins Frederik og Mary Donaldson. Poul Esberg og Michael Fuglholt.
Foto Steen Brogaard

Der var en overgang tale om, at studentsangerne skulle medvirke ved selve brylluppet, men dette blev imidlertid opgivet pga. det i forvejen meget overfyldte program for denne dag. I stedet blev koret bedt om at medvirke ved Århus bys hyldest til parret, der fandt sted den 26. juli, med sang både på Århus Rådhus om dagen og på Honnørkajen om aftenen, da parret igen forlod byen med kongeskibet "Dannebrog".

Jeg vil her overlade ordet til Martin Bay Rasmussen, der har sendt flg. beretning om dagene den 25.-26. juli 2004:

»Søndag den 25. juli 2004

En flok spændte, lidt nervøse sangere mødes om formiddagen på Århus Rådhus. TV2 og DR har allerede sendt den store medieflåde, de skal sende live, og rådhuset vrirler med teknikere, lydmand og producere, der skal dække hver en centimeter og bevægelse af denne store begivenhed i Århus' historie og ikke mindst i AS-S' historie.

Foran ligger 6 timers intensiv træning. 2 numre er på programmet i morgen: "En yndig og frydefuld sommertid" og "Can You Feel the Love Tonight" fra Disneys "Løvernes Konge", og det skal bare være i orden. Vi vil jo gerne give HKH Frederik og Kronprinsesse Mary en på opleveren. Oplevelsen skal gerne blive så stor, at de får lyst til at høre os igen, når vi holder 75-årsjubilæum.

Prøven forløber godt og Borgmester Louise Gade giver en tilfredsstillende kommentar med på vejen. Det er jo trods alt hende, der har hyret os, så hun er selvfølgelig interesseret i, at vi fyrer den for vildt af.

Mandag den 26. juli 2004

Og det sker den dag, da Kongeskibet Dannebrog lægger til kaj ved Århus Havn. Kronprinsparret står på dækket og vinker til mange fremmødte århusianere. Mor og far er sendt til Grønland. Skibet er deres helt for dem selv. Det er dem, der skal hyldes og ingen andre. Og det er AS-S en del af.

Det unge brudepar træder op i den guldbelagte kongelige karet med seksspand. Frederik er stolt og Mary stråler som en million. De er glade og forelskede.

Gennem Århus går det i stille tempo. Op til 100.000 borgere er samlet på ruten for at få et blik og et uforglemmeligt vink.

På det her tidspunkt står 20 studentsangere på rådhuset i deres sorte bukser, strømper i forskellige farver (de kan alligevel ikke ses), blålige korskjorter, blege men fattede. De har været der i 2 timer, spist rundstykker med tandsmør, drukket danskvand, varmet op, og øvet en sidste gang. Observerer en rolig borgmester klædt i en hvidprikket blå nederdel med matchende hat. Det er de kongelige farver, der præger billedet.

Nu er det snart, at det er nu.

I takt med at Kronprinsparret nærmer sig rådhuset, stiger folkemængdens klappen og hurraråb. En tilsynsførende stikker hovedet ind og råber: "Nu er de her". Lige om lidt står de i Byrådssalen og studentsangerne gennemgår de sidste aftaler i hovedet: "Piano, crescendo, forte. Forte? Var det i sidste eller næstsidste vers?" For en gang skyld synger AS-S uden noder, det giver dem overskud til at følge deres dirigent. Hun er ikke til at tage fejl af.

Byrådssalen 26 juli 2005.

Parret træder ind i byrådssalen. Frederik er fattet, Mary smiler. Hvert byrådsmedlem præsenteres og bagefter er det AS-S' tur. Frederik og Mary sætter sig i de to af de fire stole, der er placeret i midten af cirklen. De to andre er til hoffet. Frederik slænger højre ben ind over det venstre. Der opstår en kort pause. En kunstpause, kan man godt kalde det.

Dirigenten lister ind foran koret, får øjenkontakt, slår tonen an og dirigerer det bedste hun kan. AS-S synger "En yndig og frydefuld sommertid". Parret sidder skråt med ryggen mod koret. Frederik vender hovedet en gang imellem og kigger på koret. Gad vide hvad han tænker. Han er korets protektor. Måske tænker han på det.

Efter sangen holder Louise Gade tale og overgiver Århus' gave til kronprinseparret.

Så er det AS-S' tur igen. Koret er meget koncentreret. Nu sker der et stort stemningsskifte: fra en gammel dansk sang til en moderne, rytmisk Elton John – sang. Et stort skifte i sangstil og intonation. Koret skulle have sunget "The Mermaid", men det blev heldigvis ændret.

Sangen fremkalder spontan klapsalve fra Mary, Frederik smiler og følger med og til sidst resten af tilhørerne. Hun kan lide det. De kan lide det.

»Det er tid til hyldest på balkonen. Brølet fra folket høres overalt: "Vi vil se et kys!"

Studentsangerne guides ud af byrådssalen. Ned til deres anviste gemakker, hvor der står en kasse kolde øl.

Sangerne skiftes til at stikke hovedet ud af vinduet. De er på anden sal og ser parret forlade rådhuset efter receptionen.

I enhver studentsangers lomme ligger en ølbillet. Den skal bruges. Koret splittes; nogle for sig selv, andre i grupper. De er meget tilfredse med sig selv. De nyder et par øl og skilles, for i aften skal de synge igen ved kronprinsparrets afskibning fra Århus Havn.

Frederik og Mary er til udendørs koncert ved Musikhuset. Deres program er lige begyndt, og der er lang vej hjem til Dannebrog. Alt fra deres ankomst til byen og til koncerten ved Musikhuset er blevet vist live på tre storskærme opstillet i midtbyen.

Tusmørket falder ind over Århus. Sangerne er samlet igen. De fleste har sikkert været hjemme og se sig selv i fjernsynet. Koner og tidsindstillede VHS'er har optaget.

Politiets Bigband er på scenen. Kl. er 21.30. Sangerne har skiftet uniform til smoking. AS-S skal synge for til fællessang. Sange er uddelt til de sidste, loyale royalister, der er mødt op for at vinke farvel.

Gode danske sange synges unisont.

Fløjten lyder; Kronprinsparret går ombord, fløjten pifter sin høje tone. Byrødderne følger efter til den sidste reception inden det hele er slut.

Århus-pingerne forlader kongeskibet og udsejlingen salutes med et festfyrværkeri.

Studentsangernes dag er slut. Det er tid til en øl, spas og refleksion over dages bedrift. Den afsluttes behørigt på 'Pinden'. Og alle er glade!!«

Udlandsrejser

I Dorthe Gårdbos tid som dirigent har koret foreløbig været på to udlandsrejser, en til Berlin i november 2000, og en til Estland i oktober 2002. En tredje tur er planlagt til at finde sted i oktober i år (2005).

Turen til Berlin blev arrangeret af Poul Esberg, der her beretter om turen.

»Berlinturen kom i stand, fordi AS-S³⁰ erfarede, at AK³¹, Göteborg påtænkte en koncertrejse dertil, og AS-S trængte til en tur af kortere varighed. Samtidig var det længe siden, de to kor havde været sammen; så længe siden, at der var mange i Sverige, som ikke vidste, hvad et besøg i Danmark indebar af fornøjelse og festivitas.

Ideen var, at to kor gav halvt arbejde og dobbelt fornøjelse. AK arrangerede koncerter, indkvartering og nachspiel, og AS-S (undertegnede) arrangerede transport (De Grå Busser og den søde chauffør Frank, som havde været med os bl.a. i England og Holland) og sightseeing.

³⁰ Aarhus Studenter-Sangere.

³¹ Akademiska Kören.

Turen blev yderst koncentreret og vellykket. Meget af turen kom nemlig til at foregå i bussen. Fredag morgen i november startede svenskerne fra Göteborg med færgen, blev samlet op af bussen i Frederikshavn, samlede os op i Århus og kørte så mod Berlin. Stemningen var fra starten strålende. Der blev sunget og bussen blev omdannet til en slags rullende - men i al rolighed – ”tvangfri”. Vi havde jo passeret grænsen, så ingen manglede noget. Forbrødring var nøgleordet, og det var just min mening med turen. Dirigenter var Jan Ivar Blixt og Dorthe Gårdbo, som fik noget af en ildåb i forhold til os og AK.

Turen gik via den gamle sektorgrænse ganske uproblematisk lige til hotellet midt i Berlin uden at køre fejl en eneste gang. Det var pænt hen på aftenen, og vi var af forskellige årsager noget trætte. Men hvilket hotel??? Vi var ganske vist i den vestlige del lige ved Kurfürstendamm, men ord som Buchenwald, Dachau, KZ-lejr blev lynhurtigt lanceret. Nedslidt er vel en nogenlunde objektiv beskrivelse for triste, afskallede farver, stålkøjesenge, mangesengsrum med masser af dug på den frostkolde rude næste morgen. Men hvad Søren. Vi var jo ikke kommet for at sove.

Morgenmaden næste dag svarede til hotellet, men humøret fejlede ikke noget, da vi begav os af sted til en bilmesse i udkanten af Berlin!!!! Volvo er nemlig sponsor for AK, så vi stillede pænt op og sang på Volvos stand. Nogle bilfreaks nåede at få savlet over de nye modeller, andre nød den sparsomme sol, som dog varmede lidt. Derefter guidede jeg på en rundtur i Berlin på et par timer. Vi var bl.a. inde og så den nye skandinaviske ambassade, sang da en sang udenfor, inden rundturen i det indre Berlin sluttede med, at vi kørte direkte ud i den østlige del af Berlin, hvor den protestantiske kirke befandt sig.

Der var annonceret pænt for os, kunne vi se, men det lå ærlig talt et lidt øde sted, så vi var spændte. De to kor øvede efter hinanden, så det ene kor spiste noget hastigt, mens det andet kor øvede. Der blev øvet indmarch; svenskerne er gode til at organisere noget effektivt. ”Saltarelle”³² var fælles nummer, og de to kors programmer var meget forskelligt. Vi synes, svenskerne sang godt, men vi syntes, at vores noget mindre kor sang bedre, i al beskedenhed. Kirken var fuld, og alle var meget tilfredse med præstationen.

Nachspielet var et kapitel for sig. AK havde reserveret plads på et stort værtshus, hvor man serverede gedigen, tysk mad, og det var naturligvis en logistisk opgave at forsyne 50 mennesker med fortæring. Men med små komplikationer, som alle tog med godt humør, kom festen i gang. Lokalet var stort, men forholdsvis lavloftet, akustikken perfekt til umådeholden sang, og da et svensk selskab (vistnok en ishockeyklub, der var på udflugt for at se fodbold) også havde hang til umådeholden sang (dog ikke firstemmigt), endte det i en veritabel sangerkrig. AK/AS-S vandt, vi var flest, og vi sang pænere. Men stemningen!!! Jeg har været til mange nachspiels, men dette her hørte absolut til et af de bedste.

Det blev naturligvis sent, inden vi væltede omkuld i KZ-lejren, men hvad betød det??

Hjemturen blev meget stilfærdig, og da vi trætte, trætte, trætte væltede ud af bussen i Århus, var vi fulde af medynk med de stakkels svenskere, som først ville være hjemme ved midnatstid natten til mandag.«

Den anden tur gik som nævnt til Estland. Denne tur skulle vare en hel uge, og det var også nødvendigt, når man som vi ville rejse til Estland over sø og land (eller rettere: først over land, så over søen, så over land igen, så over søen igen...)

Selv om rejsen var lang, var rejsetiden dog ikke helt spildt, for som den effektive dirigent Dorthe Gårdbo var og er forlangte hun selvfølgelig korprøver undervejs. En af disse prøver foregik ombord på det gode skib ”Vana Tallinn” undervejs fra Kapellskär til Tallinn; skibet rullede, men korprøven gennemførtes næsten som vi plejede.

³² Komponeret af Camille Saint-Saëns (1835-1921).

Estland oktober 2002. Koncert i Tartu.

I vores program indgik en estisk sang, ”Meeste Laul”, og her havde vi en oplagt fordel ved at gennemføre prøven ombord på en estisk færge, for snart var overpurseren shanghajer til vær’s go’ at fremsige sangen på estisk; han gjorde det efter vores mening pænt, og blev da også frigivet efter at have givet os en tilsvarende ros (på svensk, så vi kunne forstå det).

Vel fremme i Tallinn kunne vi som det første konstatere, at estisk efterår er omtrent som dansk vinter (og så var der ikke engang nær så koldt i Tallinn som længere inde i landet). Der blev frosset bravt på turen, men heldigvis var hjælpen altid nær i form af udmærket estisk vodka og store restauranter i hansa-stil med buldrende kaminild og vildtretter, så som bjørn, på menuen.

Hygge på hotelværelse i Tallinn. Anders Balslev Jørgensen, Martin Bay Rasmussen og Claus Moltke-Leth.

På hele turen havde vi glimrende hjælp fra det efter selvstændigheden oprettede Danske Kulturinstitut, der både havde arrangeret guidede ture og koncerter for os. I det hele taget var det nemt at føle sig hjemme i Estland som dansker, ikke mindst i Tallinn, hvor Dannebrog jo som bekendt skal være dalet ned fra himlen på valdemarsdagen år 1219.³³ Man skulle tro, at esterne ville tage danskerne dette fortrydeligt op, eftersom de jo faktisk tabte det pågældende slag, men tværtom, esterne havde faktisk indrettet en lille mindepark omkring det sted, hvor vores nationalflag skal være landet. Og det skulle selvfølgelig udnyttes: Kunne noget sted mon være mere perfekt til afsyngning af ”Der er et yndigt land”? Næppe, og andre danskere har sikkert syntes det før vi kom, men til en afveksling for de estere, der evt. skulle have hørt denne hymne lidt vel ofte sang vi den da i det mindste firstemmigt (mindst) denne gang!

³³ Dengang hed dagen selvfølgelig ikke ”valdemarsdag” endnu!

En anden "plage" var en pludselig opstået interesse for at dyrke karaoke-sang til et nummer af "De Nattergale". Sangen handlede om det sørgelige i at sangerens kone pludselig valgte at stikke af med "en af dem fra Linje 3", og det var jo bestemt ikke sjovt, når man selv var en af "De Nattergale". Mere indfølt kunne det jo næppe blive, men trods stort pres lykkedes det ikke at få dirigenten til at optage nummeret på vores i øvrigt dybt seriøse repertoire!

Et tredje eksempel på, at studentsangere gerne bliver ved, hvor andre for længst har indset deres uformåenhed, blev givet på den enorme tribune på sangfestivalpladsen Lauluväljak. På tribunen, der skal have rummet over 25.000 sangere under "Den syngende revolution" tilbage i 1988, forsamledes ca. 10 studentsangere istemmende "Sangerhilsen"...

Ud over de udmærkede uformelle koncerter, som der heldigvis var mange af, skulle der selvfølgelig også afholdes organiserede koncerter, tre i alt. Den første koncert skulle holdes i Tartu et par timers kørsel inde i landet. Inden koncerten var der selvfølgelig en del sightseeing, der skulle foretages, når nu man var i en by, hvor allerede de adskillige navneformer fortalte om en interessant og til tider meget urolig historie.³⁴

Tallinn 2002. Poul Erik Lassen, Villy Schmith, Jette Lassen, Benny Pedersen, Dorthe Gårdbo, Claus Moltke-Leth, Morten Gårdbo og Martin Bay Rasmussen.

Dorpat's Universitet, oprettet 1632 af den svenske kong Gustav II Adolf, var i gamle dage en respekteret akademisk højborg langt ud over Estlands grænser, med universitetet i Königsberg som den nærmeste konkurrent. Efter selvstændigheden var det gamle universitet ved at vågne op igen efter mange års slummer, og pludselig var gamle – i Danmark for længst afskaffede – akademiske traditioner kommet til ære og værdighed igen. Hvem ville have troet, at man skulle finde *burschenschaften* nærmest som på vore oldeforældres tid i året 2002? Men det var præcis, hvad vi fandt i Tartu, og vores dansktalende fører, der naturligvis også sang i studentsangforening, viste os beredvilligt ind i det allerhelligste af netop sit burschenschaft (studenteforening er vist lidt misvisende i denne sammenhæng).

Koncerten blev imidlertid slet ikke holdt i de fornemme akademiske rammer, men derimod sammen med kvindekoret "Tiigi Seltsimaja". Koncertlokalet havde en meget tør akustik, og der var alvorlige problemer med at høre hinanden, men trods disse problemer gik det godt, og medlemmerne af kvindekoret forsikrede, at det havde lydt "himmelsk". Bagefter gav de estiske damer både en prøve på deres eget repertoire (selvfølgelig udenad), bød på kagebord, og lærte os til sidst nogle estiske folkedanse.

Den anden koncert var en kirkekoncert i Karlskirken i Tallinn. Denne kirke havde en flot akustik, og sangene gjorde sig godt, selv om der nok manglede noget egentligt kirkerepertoire. Ved siden af korsatserne var der en afdeling med nogle stykker for tværfløjte ved fløjtenist Thorkild Dalsgaard, der i øvrigt også hjalp koret som sanger.

³⁴ Byen har været bl.a. tysk og russisk. Den hedder "Dorpat" på tysk og "Jurjev" på russisk.

Publikum synede ikke af så meget i den store kirke, men var til gengæld rørende, således overbragte en tilfældig ældre dame en medbragt rose til vores dirigent efter koncerten. Den var sikkert mere værd end mange store buketter!

Efter koncerten kunne vi more os over at kunne slås i sne uden for – midt i oktober måned!

Efter en del mere sightseeing gik turen med bus og færge til øen Saaremaa, der en gang var dansk under navnet Øsel. Her skulle vi give koncert på den flotte borg i hovedbyen Kuressaare. Koncerten foregik i Kapitelsalen, og var turens bedste, godt hjulpet af en god akustik og et talstærkt og begejstret publikum. Efter koncerten overrakte en repræsentant for det stedlige mandskor os en vimpel og, ikke mindre vigtigt, en kasse meget velsmagende estiske øl.

Sådan er rollerne fordelt i Aarhus Studenter-Sangere: Dirigenten får en rose i kirken og sangerne en kasse øl på borgen. Vi hørte dog ikke noget om, at dirigenten ønskede at bytte, og selv var vi da også ganske tilfredse!

Fødselsdagsfesten 2005.
Henrik Gilbjerg Nielsen og
Anders Bach Jensen.

Andre aktiviteter

Her kan bl.a. nævnes en del kirkekoncerter, en koncert på Koldinghus i 2002 og i Løgumkloster i 2004, sangfestivalen "Sangen har vinger" 2001 og 2002, en masse festugeaktiviteter og meget andet. Koret er skam aktivt, selv om vi da stadig godt kunne ønske os en lidt mere fremtrædende plads på Universitetet end tilfældet er lige nu.

Men koret har det igen godt, og der er ikke længere rusfester uden russer, så det er med den største fortrøstning, at vi ser fremtiden i møde, og vi er sikre på, at der også vil blive brug for et jubilæumsskrift igen om 25 år, når koret fylder 100 år.

At være dirigent for Aarhus Studenter-Sangere i det 21. århundrede

Af Dorthé Gårdbo, dirigent for Aarhus Studenter-Sangere

*Der står i den frysende morgen
en tone der snart vil tø.
Om lidt er stilheden moden
og åbner sig som et frø.*

*I denne luft er der farver
dit øje ikke kan se.
De venter som dybder i rummet
over den blinde sne.*

*Stille. Vent med at tale.
Sæt ikke noget i gang.
En dråbe stilhed mere
og luften er fuld af sang.*

(Benny Andersen: "Lige før forår" fra digtsamlingen "Den musikalske ål", 1960).

Når man som dirigent kommer ind til et kor eller orkester, som man ikke kender på forhånd, er der sædvanligvis en naturlig respekt – eller det ville måske være mere korrekt at sige, at rollefordelingen plejer at være givet på forhånd. Men sådan var min entré i Aarhus Studenter-Sangere ikke... Måske hænger det sammen med, at en kvindelig dirigent for et mandskor ikke er noget, man ser hver dag? Måske var der noget fagligt, der skulle bevises? Eller måske består Aarhus Studenter-Sangere simpelt hen – helt i pagt med den akademiske tradition – af en sangerskare med en særdeles veludviklet kritisk sans? I hvert fald skulle der gå nogle måneder, før rollerne faldt på plads...

Af korets tidligere dirigent, som jeg i øvrigt arbejdede sammen med det første halve år, var jeg blevet "advaret" om den studentikose og til tider fyrige tone der kunne være i koret, især blandt basserne (jeg synes nu, at tenorerne også er meget godt med). Og advarslen var nok meget god, for omgangsformen er unægteligt anderledes i Aarhus Studenter-Sangere end i de andre kor, jeg har stiftet bekendtskab med. Der er en meget stor sammenhørighed i de enkelte stemmegrupper, og er der en stemmegruppe, der føler sig særligt ovenpå en aften, undlader de ikke at påpege dette overfor resten af koret. Det er noget, der er med til at skabe dynamik ved korprøverne – og det udfordrer bestemt en dirigents evne til at fastholde koncentrationen.

Men når det kommer til stykket, gælder samhørigheden hele koret. Aarhus Studenter-Sangere er nemlig både en blanding af et ambitiøst og visionært tænkende kor, og samtidig en forening med gode traditioner, der går helt tilbage til 1930, og et godt socialt fællesskab på tværs af alder, erhverv og social baggrund. Mange af sangerne er blevet venner også i det private liv, og det smitter af på stemningen ved prøverne. Den gode stemning i koret opretholdes ikke mindst gennem de traditionsrige Tvangfri-aftener, hvor der efter korprøven bydes på et lettere traktament samt en lang række af de sange, der tilhører det store standardrepertoire, der ikke altid bliver tid til at synge ved de ugentlige korprøver. Tvangfri er en af de traditioner, man mig bekendt ikke finder i så mange andre kor. Jeg husker meget tydeligt den første af disse aftener, jeg deltog i. Pludselig lå der 30 mænd på knæ på gulvet rundt om mig, mens de sang "Kom, du ljuva hjärtevän". Jeg havde aldrig nogensinde oplevet noget lignende, og jeg anede ikke, hvor jeg skulle kigge hen, eller hvor jeg skulle gøre af mig selv. Senere erfarede jeg, at det var et trick, de yndede at gøre brug af for på bedste vis at forfjamske kvinderne og gerne ved hjælp af potteplanter og lignende, der var indenfor rækkevidde – et særdeles virkningsfuldt trick!

Når man snakker om korets sociale profil, så er det også vigtigt at nævne den meget store opbakning, der er fra sangernes bagland. Det er dejligt at opleve, hvordan ægtefæller og andre frænder mødes og hygger sig i hinandens selskab, mens sangerne for eksempel optager nye sangere ved den årlige rusfest. Ved korets koncerter er der et imponerende fremmøde, og også på

koncertturene i ind- og udland er der stor deltagelse af familiemedlemmer, og jeg er overbevist om, at denne, konernes subkultur, er med til at styrke fællesskabet sangerne imellem.

Et nøgleord i sangernes forhold til Aarhus Studenter-Sangere er trofasthed. Aarhus Studenter-Sangeres faste medlemmer omtaler som oftest ikke deres sangertid i perfektum participium. Det siger en hel del herom, at ens første jubilæum i koret fejres, når man har været medlem i 25 år. 10-års-jubilærer og dets lige bliver der ikke gjort stads af, og det er vel noget, der kan give stof til eftertanke i dag.

Som nævnt har Aarhus Studenter-Sangere et meget stort standard-repertoire. Dette er både en kæmpe fordel for dirigenten og samtidig en stor udfordring. Fordelen er, at man kan tage satser på programmet, som man ikke først skal bruge lang tid på at indstudere, fordi en del sangere i koret allerede kan stemmerne. Ulempen er så, at disse satser ofte er befængt med gamle krigsskader, fordi nogle af sangerne har lært dette repertoire udelukkende ved at lytte efter nabosangerne. Hvis disse så har været kreative i forhold til noderne, så breder denne kreativitet sig, og der kommer en helt ny stemme ud af det i længere passager af standardrepertoiret. Faktisk kan det indimellem være ret interessant på minutiøs vis at gennemsyngte disse ”gamle” værker og se, hvad komponisten egentlig har skrevet i tidernes morgen. En anden ting er, at når man som ny dirigent tager fat i dette store standardrepertoire, så må man være klar over, at man aldrig står alene på dirigentpodiet. Der er altid spor efter tidligere dirigenters musikalske indsatser – spor, som er nærmest umulige at lave om på. Og det skal man måske heller ikke. For når en sang nu har været sunget på en bestemt måde i 75 år, hvorfor så lave om på det? Men hvis man nu en sjælden gang godt kunne tænke sig, at der var en fermat eller en cæsur et andet sted, end det der blev indstuderet i tidernes morgen, eller at et glissando måske var knapt så fremtrædende, så skal man tænke sig om. Hovedreglen er, at man skal begynde at indøve ændringerne i god tid inden en koncert. Så er det også en god ide at prøve at få sangerne til at benytte deres medbragte korblyanter. Men selvom man har taget disse forholdsregler, er der alligevel en vis risiko for, at en tidligere dirigent dukker op på podiet ved siden af en til koncerten. Jeg føler stor ydmyghed ved at være en del af den stolte tradition, der altså nu har udviklet sig gennem 75 år, og der skal ikke herske tvivl om, at jeg synes, at det er enormt sjovt at tage standardrepertoiret på programmet – også med krigsskader.

Fødselsdagsfest 2005. Keld "Basse" Tychsen.

I de første år, jeg arbejdede som dirigent for Aarhus Studenter-Sangere, lavede vi flere fælleskoncerter med andre kor. Ofte er det jo sådan, at det er et problem at skaffe mandlige sangere til blandede kor, så de andre kor var glade for at samarbejde med Aarhus Studenter-Sangere. Men forskellene korene imellem kom bl.a. tydeligt til udtryk i en pause, hvor de andre kors medlemmer trak diverse te- og kaffekander op af taskerne, mens "mine" sangere frem fra deres attaché-mapper trak... dåseøl. Det skortede ikke på bemærkninger om den sag.

Jeg havde været dirigent for Aarhus Studenter-Sangere i mindre end et år, da jeg måtte meddele dem, at jeg skulle på barselsorlov. Et mandskor oplever ikke så tit, at deres dirigent skal på barsel, og det var også et faktum, der blev kommenteret af vores venskabskor fra Göteborg, da vi sidst på året 2000 var på koncerttur til Berlin. Ikke nok med at dansken havde fået en kvindelig dirigent – hun var oven i købet også gravid! Men en måneds tid efter jeg havde født, vendte jeg tilbage til koret, for koncerterne skulle forberedes. Koret kom og sang til barnedåben, og det var noget, både jeg, min familie og alle de øvrige gæster satte meget stor pris på!

Når man sådan er væk fra koret i en periode, må en barselsvikar komme på banen, og sådan et afbræk fra den daglige rutine gør, at forskellene dirigenterne imellem træder meget tydeligt frem. Det fik jeg for alvor at mærke, da jeg vendte tilbage til studentsangerne efter min anden barselsorlov i slutningen af 2004. Koret lagde ikke skjul på, at de ikke syntes, de fik ros nok. Ja, faktisk begyndte de at rose sig selv i meget høje toner, hvis jeg ikke lige var hurtig nok til at kommentere deres ypperlige præstationer. Det har jeg så forsøgt at lære noget af, men erfaringen siger nu også, at der blandt sangerne er en tendens til at hvile lidt på laurbærrene, hvis man er alt for selvtilfreds. Den gyldne balancegang må vi sammen forsøge at finde fremover...

Det er meget spændende at være dirigent for et kor, der altid er med på den værste!! I Aarhus Studenter-Sangeres formålsparagraf står der, at koret fortrinsvis skal dyrke flerstemmig mandskorsang og fremme kendskabet til dansk sang og musik. Men dette formål kan jo opfyldes på mange måder.

Der er i Aarhus Studenter-Sangere altid en positiv indstilling overfor nye tiltag – og det selvom tiltagene godt kan ligge et pænt stykke fra den vante gænge. Således har koret hele to gange sat verdensrekord i hurtigsang, vi har sunget på de mest usædvanlige steder i Århus by for slet ikke at nævne vores vind-et-kor-seancer, som nærmest fremkaldte latterkramper hos publikum.

Forberedelserne til sidstnævnte event var også utroligt morsomme for koret selv, idet sangerne skiftedes til at agere dirigent. Kreativiteten blomstrede, og dette resulterede i, at sangen nærmest gik i stå og ofte kun bestod af grådkvalte hik fra de sangere, der endnu formåede at fremstamme enkelte toner indimellem latteranfaldene. Disse præstationer snakkes der stadig om.

De utraditionelle tiltag figurerer også ved de almindelige korprøver, hvor indslag som jumbojet-opvarmning og Hej-med-dig-du-råb er blevet varmt modtaget.

Repertoiremæssigt må man sige, at koret favner særdeles bredt. Kirkerepertoiret, romancerne og de svenske viser er og bliver en fast del af repertoiret, men det er utroligt spændende, at der i koret også er interesse for at prøve kræfter med helt anderledes stilarter såsom rap og scat-song med bandakkompagnement.

Således blander gamle traditioner sig med nye. Koret har udviklet sig meget gennem de 75 år, der er gået siden stiftelsen den 20. februar 1930, og jeg er på samme tid både stolt og meget ydmyg overfor den rolle, det tilkommer mig at bidrage med i min æra med koret. Jeg håber meget, at koret må fortsætte dets udvikling og bidrage til at bevare og udvikle dansk og udenlandsk mandskorssang i mange år endnu, og jeg glæder mig til kommende musikalske udfordringer som dirigent for Aarhus Studenter-Sangere.

Hvorfor studenteranger?

Af Jørgen Galker, Aarhus Studenter-Sangere

Fordi vi oplever glæden ved at synge i kor gennem et omfattende repertoire. Der er tale om de mere traditionelle romantiske danske sange (Hartmann, Heise, Kuhlau, Gade, Lange-Müller, Weyse, Carl Nielsen), men også nyere danske sange (Knud Jeppesen, Svend S. Schultz, Riisager, Schierbeck).

Desuden synger vi svenske Bellman-viser, amerikanske Barbershop-sange, tyske messer (Schubert, Rheinberger) og østeuropæiske kirkelige sange. Ved siden af disse områder, der hele tiden udbygges, arbejder vi med at oparbejde et moderne, rytmisk repertoire.

Fordi vi medvirker til at dette repertoire præsenteres ved koncerter og medvirkning ved forskellige arrangementer, naturligvis fortrinsvis i Danmark, men også på udlandsrejser. Århus Studenter-Sangere har givet koncerter i Sverige, Norge, Tyskland, Østrig, England, Frankrig, Island, Bulgarien og USA. På disse koncertrejser er vore koner og kærester naturligvis med, således at vi kan være fælles om oplevelserne.

Fordi der er en anden meget væsentlig del ved dette at være studenteranger – nemlig at vi ved siden af det sanglige fællesskab udvikler et kammeratskab og venskab, som ikke begrænser sig til den ugentlige prøveaften, men betyder noget også i hverdagen. Vi følger med i hinandens glæder og sorger.

Jeg har i snart 50 år deltaget i dette fællesskab – og glæder mig stadig over det!

Om en optagelse i Aarhus Studenter-Sangere anno 1978

– eller hvordan studenteroprøret også gjorde sig gældende i Aarhus Studenter-Sangere.

Af Palle Lykke Nielsen, Næstformand Aarhus Studenter-Sangere

I efteråret 1978 var undertegnede på en tur med Århus Folkeuniversitet til Margrethetidens Sjælland. En udmærket og lærerig tur, dog med en anelig overvægt af ældre damer, der var absolut og aldeles betagede af turens arrangør – Hans Bjørn (daværende næstformand i AS-S), men det vidste jeg ikke på dette tidspunkt.

Vi var to unge studerende – Torben Eirby og jeg, der var taget af sted for at lære lidt mere historie. Det skulle blive en meget dyr tur på længere sigt. Om aftenen var der fødselsdagsfest for en af turens deltagere og ved et tilfælde var Torben og jeg blevet placeret tæt på Hans Bjørn og lektor ved Aarhus Universitet Michael Linton, som det senere viste sig var formand (eller tidligere formand?) for AS-S. Under fødselsdagssangen skrålede vi med efter bedste evne. Det var det der skulle blive dyrt. Knap var vi færdige med Bamse's fødselsdag før Hans Bjørn og Michael Linton nærmest overfaldt os med en veritabel charmeoffensiv. Vi måtte med i AS-S.

Vi lod og overtale og mødte 3 dage efter op til prøve på Musikinstituttet. Første spørgsmål fra dirigenten Per Worsøe Laursen var: Hvad synger I? Hverken Torben eller jeg anede hvilken stemme vi sang.

Nå ikke: Så synger I 1. tenor. Også dengang var der mangel på den slags og i studenteroprørets hellige navn kunne der naturligvis ikke være tale om at afholde optagelsesprøve. Der skulle således gå 20 år inden jeg var til min første stemmeprøve i AS-S.

Jeg kom igennem første del af aftenen med noget undren. Jeg husker tydeligt tanken: Kan man virkelig synge sådan? Det havde da ikke meget med sang at gøre, var nærmest at betragte som underlige lyde i et meget højt toneleje.

Når man ud over at skulle frembringe meget høje toner på en uvant måde samtidig skulle forsøge at orientere sig i noget trykt på papir som jeg kun havde hørt om ved det intetsigende navn 'noder', så kan jeg stadig undre mig over at jeg holdt ud mere end den ene aften.

Heldigvis var der et enkelt nummer efter pausen 'Down by the old Mill Stream' som var kendt, så aftenen endte som en succes. Og det må siges at de tirsdays som jeg har tilbragt i dette forum de sidste 25 år stort set har været en succes. De gange hvor jeg ikke er kommet hjem i bedre humør end jeg er mødt op kan tælles på mindre end en finger. Jeg husker ikke at det er sket.

Tak for det, Aarhus Studenter-Sangere!

Hvorfor er jeg studenteranger?

Af Villy Schmith, Aarhus Studenter-Sangere

Jeg kunne trække mange positive oplevelser frem fra min tid i Aarhus Studenter-Sangere, men jeg vil koncentrere mig om beskrivelsen af 3 stjernestunder.

Den første helt store oplevelse var koncerten i kapitelsalen på borgmuseet i Kuressaare, hovedbyen på øen Saaremaa ved Estlands kyst. Den indgik som den afsluttende af 3 koncerter i forbindelse med vores korrejse til Estland i oktober 2002. Den vellykkede koncert eksemplificerer meget godt, hvorledes der kan være tale om flere sammenfaldende komponenter som betingelse for en superkoncert. Kapitelsalen i sig selv dannede en perfekt ramme til vokalmusik, vi havde været igennem 2 andre koncerter i Tallinn og Tartu få dage forinden, det viste sig at være et talstærkt og lydhørt publikum, som mødte frem og koret var tydeligt opsat på at opnå et sublimt resultat godt hjulpet på vej af de gode opvarmningsforhold – vi havde korprøve i samme rum som koncerten. Koncerten demonstrerede også, at selv om flere korsangere skulle være ramt af forkølelse – det var rent faktisk tilfældet – er der ikke noget til hinder for en stor kunstnerisk præstation. Det kan være svært at sætte ord på en oplevelse, dels fordi den foregik for over 2 år siden, dels fordi musikkens sprog er af en hel anden art end skriftsproget. Poesi ville nok komme nærmest på oplevelsen, men dette talent er jeg ikke i besiddelse af. Alligevel vil jeg prøve at sætte nogle ord på, som jeg håber, er nogenlunde dækkende. Det drejer sig om stikordene koncentration, indlevelse, tavs dialog mellem publikum og koret, fortrolighed med musikken, som spændte over dansk guldaldermusik, svensk romantik, Grieg, Bellman, drikkesange, barbershop og estisk mandskorsang, oplevelsen af noget tredje, som koret var instrument for – sagt på en anden måde: tiden stod for en stund stille, vi hengav os til noget, som for den sags skyld kunne have foregået samtidig med byggeperioden for den borg, som vi sang i – kun fornuften ville have været i stand til at sige, at musikkens datering ikke kunne stå inde for denne vandring tilbage i tiden (eller tidløsheden). Det varmede utrolig meget, at mærke publikums modtagelse af vores forsøg udi estisk mandskorsang. Det afsluttende bifald blev ledsaget af en gave til koret, nemlig en kasse estisk øl!

Den 2. stjernestund, som jeg vil hente frem i erindringen er vores medvirken ved kulturnatten d.10. oktober 2003 på korpulpituret i Aulaen på Århus Universitet og i Antikmuseet i kælderen under hovedbygningen på Århus Universitet. Jeg vil her hæfte mig ved koncerten i Antikmuseet. Det viste sig, at de akustiske forhold for korsang var særdeles velegnede i disse betonindrammede lokaler. Dertil kom den inspiration, som de antikke gipsafstøbninger giver videre til sangere og publikum. Da vi ikke havde haft korprøve i forvejen i lokaliteterne, drejede det sig om at gribe muligheden for at udnytte den gunstige rumklang optimalt. Her kom det os til nytte, at vi havde stor fortrolighed med repertoire. At udnytte de rumlige forhold kræver et vist sangligt overskud, som jeg synes kom rigtig godt til udtryk denne aften. Aftenen kom til at udgøre en interessant helhed, da også pigekoret "Sedjanka" medvirkede med Michael Deltchev som dirigent.

Den 3. stjernestund, som jeg vil komme ind på er naturligvis vores medvirken ved fejringen af kronprinseparret i Århus d. 26. juli 2004. Det særlige ved vores optræden for kronprinseparret i byrådssalen på Århus Rådhus var de grundige forberedelser, som var gået forud og som medførte, at vi var i stand til på en meget udtryksfuld og engageret måde at præsentere de 2 sange, som vi var blevet bedt om at synge. Det er særdeles velgørende både for koret og for publikums oplevelse, at man lærer sangene udenad og dermed bedre kan holde kontakten både til dirigenten og publikum. Vores fortolkning af "Can You Feel the Love Tonight" med musik af Elton John gjorde så stort indtryk på kronprins Frederik, at han måtte knibe en tåre og kronprinsesse Mary gav impulsen til et varmt bifald fra tilhørerne. Udover det rigtig gode sanglige resultat var det en glæde at opleve den højtidelige og varme stemning, som opstod i forbindelse med parrets ankomst og borgmesterens tale. Parrets hyldest fra rådhusbalkonen oplevede vi indirekte fra et værelse på rådhuset med god udsigt over det menneskehav, som havde bredt sig på rådhuspladsen og de tilstødende gader. Det

var en lidt speciel oplevelse, at modtage den lydlige reaktion på parrets tilsynekomster på balkonen inkl. gætterier om, hvad de lydlige udsving var udtryk for. Korets sanglige medvirken ved aftenens arrangement ved Honnørkajen var en meget stemningsfyldt afslutning på en begivenhedsrig dag, som for nogle studentsangere også omfattede overværelse af den musikalske underholdning i de åbne arealer mellem Musikhuset og Rådhuset.

Consumatum est

Af Poul Esberg, Aarhus Studenter-Sangere

37 år er det blevet til, og nu er jeg blevet bedt om at forsøge at beskrive, hvorfor jeg holder af at være studenteranger?

Lad det være sagt med et samme. Jeg holder ikke af at være studenteranger, nej, jeg elsker mit liv som studenteranger.

At synge gør glad, ja, bare det at have en beskæftigelse eller hobby, som man brænder for, giver energi og overskud, så derfor er det vel ikke noget specielt at være netop - studenteranger?

Skal man pejle sig ind på, om det at være studenteranger er noget unikt, må man se på konceptet - som det hedder nu til dags - i dette anakronistiske foretagende, som AS-S er: et levn fra fortiden, et relik, som eksisterer på trods af globale og lokale storme.

Det er gudhjælpemig kun mænd, der synger sammen. Der er kun to kor i Danmark af samme støbning, og begge kor har næsten nok i sig selv. Der er broderkor i de øvrige nordiske lande, og der er gemt efterveer af skandinavisme i samarbejdet. Der er en akademisk grundtone med en let ironisk distance til egen fortid. Patos, men aldrig svulstig. Tradition - uden at være kvalt af det - er alfa og omega. En balance, hårfin, uskrevet og aldrig overskredet.

Jo, AS-S er en livsstil. Et godt eksempel på denne hårfine balance og livsstil er, at da Aarhus Studenter-Sangere blev 50, lykkedes det at samle en dobbeltkvartet bestående af fædre og sønner, nuværende og gamle medlemmer. De tvangfrie sammenkomster, hvor gamle, hæderkronede medlemmer dukker op og giver deres besyv med i form af en historie fra svundne tider: Er det patos? Måske. Tradition? I hvert fald livsstil??

Jeg ynder at sige, at mit liv er tredelt, og sangen er den ene tredjedel.

Som sådan er koret altså krævende. Det kræver tolerance fra omgivelserne. En studenteranger, der vender hjem fra korrejse er ikke altid det kvikkeste bekendtskab, og det kan være, at odeuren er lidt stram og trætheden påtrængende. En som altid begivenhedsrig tur til Göteborg med privat indkvartering kan være et godt eksempel: festen efter koncerten havde som vanligt været strålende, væskeindtaget moderat til svær. Morgenens derpå – for naturligvis var der fuldt program også den dag - var min sangerbroder og jeg ikke meget for at stå op; jeg var måske den, der var mest træt. Så da værten banker på og siger, at morgenmaden er parat, lyder det prompte fra min sangerven: "Det vil da være rart at få serveret på sengen." – Et par minutter efter dukkede værten så op med morgenmaden på en bakke: to ølglas, halvt fyldt med whisky!!!!

Rejserne, ja de er jo frugten af lang tids møje. Det er her, koret virkelig knyttes sammen, sangligt, men også kammeratligt. Gennem snart mange år har familie og venner kunnet deltage; oprindeligt var det, fordi koret blev så lille, at økonomien strammede virkeligt, når der blev budt ind til rejse. Det har vist sig at være et plus, for på den måde har det kunnet lade sig gøre at kombinere familieferie og sangerrejse. Måske har det også lagt en dæmper på. Måske er turene blevet mere spirituelle end spirituøse, men set i bakspejlet har det nu ikke gjort rejserne mindre spændende, og der er stadig højt til loftet for de unge hedsporer såvel som ældre jeronimusser. Gennem de 37 år er det blevet til mange rejser. Jeg kan i flæng nævne Færøerne, USA, det daværende Sovjet, England, Italien, Bulgarien, Estland foruden de små ture enten indenlands eller i de nærmeste lande – Og det er på rejserne, myterne skabes, de gode historier. Sangere, som laver et godmodigt fejltrin. Øl er ofte blandet ind i historien, og historien bliver hængende, måske besmykket en smule. Den "uheldige" bliver kærligt mobbet; ja, det er en del af tonen også i det daglige: kærlig mobning. Tonen kan på overfladen synes barsk, men det er ren overflade. Kammeratskabet er centralt, og man føler sig altid tryk.

Kammeratskabet breder sig ud over prøverne og turene. Det er jo også et netværk, det her kor. Der er vel tale om en slags frimureri, men sekterisk er det ikke. Har jeg brug for et godt råd om et arbejds- eller interesseområde, jeg ved et kormedlem arbejder med, er det det selvfølgeligste forum at gå til. Jura, skat, tandlægehjælp, elektricitet eller hvordan det nu lige var, da man gik over til den gregorianske kalender i Danmark; der er altid hjælp at hente.

Men det hele står og falder med det daglige prøvearbejde. Sommetider kan det da være et slid. Dirigenten – eller koret – kan have en dårlig dag, en sekvens vil bare ikke makke ret; et amatørkor er følsomt overfor de mindste svingninger, men det er yderst sjældent, at det går ud over stemningen ved prøverne. Jeg vil nødtigt virke diskriminerende, men jeg har da sunget i adskillige blandede kor gennem tiden, og de småkontroverser, der uvægerligt opstår gennem årene, bliver altså taklet med større overbærenhed i et mandskor, i hvert fald i dette mandskor.

Aldersspredningen er til tider massiv. På et tidspunkt var den yngste sanger omkring de 19, den ældste over 90; begge var aktive, men når vi mødes om sangen, historierne, anekdoterne og måske en snaps og en øl, ja, så udviskes alderen fuldstændig. Ingen tænker på alder eller beskæftigelse, for det er underordnet, når der kaldes prøve, ekstraprøve eller koncert.

Det korte af det lange er, at min liv med og i Aarhus Studenter-Sangere med en let omskrivning af P. Sørensen-Fugholm fra 1939 kan rummes i linjerne ”Jeg vil synge, til jeg segner, som jeg altid plejer van!! ... Venner, som er uden Ende. Jeg er sanger, bonvivant!?!”

Måtte det samme gælde for koret.

75 år er fuldtonende fuldbragt.

Korprøve april 2005.

